

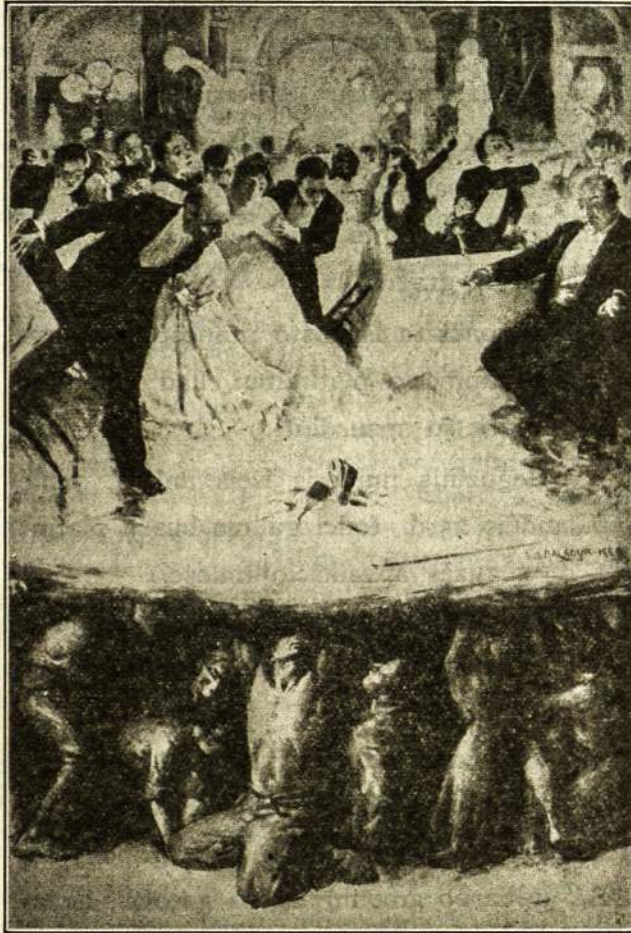
METAI IV.

BALANDIS-APRIL

No. 4.

MOTERU BALSAS

(THE WOMEN'S VOICE)

Ponai ir Darbininkai.

Svarbus Pranešimas

“Moterų Balso” Gegužinis numeris išeis padidintas ir pagražintas. Bus jame daug gerų straipsnių, eilių, apysakų ir labai puikių paveikslų.

Meldžiame visų “Moterų Balso” platintojų, L. M. P. S. narių, simpatizatorių ir agentų pasistengti išplatinti to numerio kuodaugiausia, nes tas numeris bus labai svarbus ir gražus.

Malonėkite išanksto pranešti kiek imsite to numerio platinimui, kad galėtume žinot kiek jo spauzdinti.

Gegužinis numeris išeis anksti, apie balandžio 25 d., todėl galima bus jį platinti d. gegužės apvaikščiojimuose.

Tikimės labai daug užsakymų gauti, užtai pasiskubinkite anksti užsisakyti, nes vėliau gali pritrūkti.

To numerio kaina bus 15c.

Pasitikime, kad “Moterų Balso” platintojai ir simpatizatoriai pasidarys “M. B.” ir darbo žmonių klesos gerovei, išplatindami to numerio kuodaugiausia.

“Moterų Balso” Administracija.

MOTERŲ BALSAS

PIRMAS LIETUVIŲ DARBININKŲ MĖNESINIS ŽURNALAS.

Lietuvių Moterų Progresyvio Susivienijimo Organas.

The Women's Voice—Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Miss. J. Benes. Manager Miss J. Benes. Subscription: \$1.25 a year; 6 months 65c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila. Pa. under the Act of March 3, 1879

No. 4.

Balandis (April) 1920.

Metai IV.

Proletarinės Revoliucijos Pradžia Vokietijoje

True translation filed with the Postmaster of Philadelphia, Pa., on April 3, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

Eberto-Noskės valdžia niekuomet nebuvo stipri. Dabar gi ji silpnesnė, negu kuomet pirmiau, nors ji tariamai ir nugalėjo Kappo-Luettwitzo sukilimą.

Senai buvo matyt, kad social-buržujų valdžiai lemta yra pulti, tik buvo klausimas: ar ji puls nuo reakcinesių kapitalistų-junkerių sukilimo, ar ją parbloks proletarų revoliucija. Dabar gi pirmoji klausimo dalis pasinaikino: junkerių-kapitalistų sukilimas, vadovaujamas Kappo-Luettwitzo, susmuko; nelabą social-išdavikų valdžią, tuo budu, teks nušluoti vokiečių proletariatui, kuriam vadovauja spartakiniai socialistai.

Ta valdžia virpa, kaip drebulės lapas. Didieji pramonės centrai vakaruose (Pareinyj, Ruhr'o kasyklų srityj, Essene ir kt.) yra spartakinų revoliucionierių rankose; daugelyj vietų įkurta Darbininkų Sovietų (Tarybų) valdžia. Bremeno ir Kylio jurininkai perėjo į revoliucionierių pusę ir perdavė jiems savo laivus. Sovietų valdžia buvo įsikurusi net rytinėj Berlyno dalyj;

Leipcigas su visa apygarda ir ši kartą pasirodė veikliuolu proletarinės revoliucijos lizdu. Sprendžiant pagal buržuazinės spaudos pranešimus, spartakiniai turi per 100 tukstančių gerai ginkluotų ir išlavintų kareivių. Eberto bičiuliai dejuoja, kad nesą užtenkamai ištikimos kariuomenės, kad galima būtų spēka sutrėkšti kylančią revoliucijos bangą; social-išdavikai šaukiasi talkininkų pagalbos.

Bet kur ki dingo ta gana skaitlinga armija, kuri da nesenai klausė Noskės įsakymų? Didelė jos dalis perėjo į revoliucionierių pusę; perėjo susipratusieji proletariniai gaivalai. "Socialistinė" Eberto valdžią pasiliko ginti tik saujelė junkeriškų ir buržužinių šiukslių. Tą, atsiprašant, "socialistinė" valdžią sugrįžo ginti kaizeriniai armijos gaivalai, kurie tik prieš keletą dienų buvo perėję į Kappo-Luettwitzo kontr-revoliucionierių pusę!

Spėkos, kurios keletą dienų atgal buvo pasiryžusios nuversti Eberto-Noskės valdžią, dabar išnaujo susiburė kruvon, pamčiusios bendrąjį buržuazijai pavojų, pamčiusios socialistinės revoliucijos žaibus

ir išgirdusios jos perkuną. Kappo-Luettwitzo sukilimas, tačiau, yra netyčiomis sudavęs buržuazijos viešpatavimui tokį smugį, kad nuo jo sunku bus jai beatsipeikėti. Tas sukilimas iššaukė veikimą tų revoliucinių spėkų, kurios lemia galutiną žlugimą ne tik Ebertų-Noskių valdžios, bet ir visokios buržuazinės valdžios Vokietijoje.

Kraštutiniai reaccionieriai iš dvarininkų ir kapitalistų lagerio, mat, buvo nusprendę, kad social-buržujų valdžia jiems jau nereikalinga. Social-buržujai buvo atlikę purviniąsias, kruviniąsias darbas, kuriuo junkeriai ir kapitalistai pirmiau nedrįso ar nenorėjo sau rankas susitepti. Savininkų klesos buvo pavedusios soc.-buržuams užgesinti socialistinės revoliucijos pirmąją ugnį, kuri pradėjo žiebtis po kaizerio nuvertimui; ir jie, kaipo ištikimi savo buržuazijos bernai, kraujuose paskandino pirmąjį spartakinių sukilimą, nužudydami Karolių Liebkechtą, Rožę Luksemburg ir tukstančius kitų ištikimų darbininkų klesos kovotojų, šimtais juos statydami prie sienos ir be teismo sušaudydami.

Pačius ginkluotus spartakinių sukilimus tie ponai numalšino, bet proletarų revoliucijos šaknis išrauti nepajiegė. Revoliucijos spėkos ne tik slapta mobilizavosi, bet ir viešai dažnai pasireiškė didžiuliuose streikuose, rezoliucijose ir kt. Trumparegiai, tačiau, dvarininkai ir atžagareiviškiausi kapitalistai didelio sau pavojaus iš tos pusės dabar jau nebematė; jie manė, kad reikia tik kietesnės, veiklesnės valdžios, negu kad Eberto-Noskės, o busią galima galutinai išrauti raudonojo pavojaus šaknis. Ebertai-Noskės, kurie po kaizerio nuvertimui tarnavo buržuazijai, kaipo perkunsargiai, apsaugojimui nuo soc. revoliucijos trenkimo, dabar tie Ebertai ir Noskės pradėjo rodytis junkeriams ir stambiesiems kapitalistams jau nereikalingais. Ir jie sumanė išspirti lauk iš valdžios Eberto kompaniją (kaip kad, pav., iš Lietuvos valdžios buvo išspirti Šleževičiai, Kairiai ir kiti tokie). Savo bernus, besivadinančius nepa-

kenčiamu "socialistų" vardu ir dargi tokius silpnus, svyruojančius į visas puses, reaccioniniai dvarininkai ir kapitalistai, todėl, sumanė pavartyti, sudaryti griežtą buržujiniai-kaizerinę valdžią ir paduoti ją į rankas savo plauko žmonėms. Tatai padaryt atrodė nesunku, nes Noskės armijoje svarbiausias vietas užėmė buvusieji kaizerio generalai, oficeriai ir unteroficeriai; pačios armijos stambiają dalį sudarė aiškūs kontr-revoliuciniai gaivalai. Civilėje valdžioje taip pat buvo kupina valdininkų, simpatizuojančių kaizerizmo sugražinimui arba grynai buržuazijos valdžiai. Nėra tat dyvų, kad prie tokių aplinkybių Kappo-Luettwitzo kontr-revoliucionieriai tikėjosi nugalėti social-patriotų valdžią. Pati Eberto-Noskės valdžia jautėsi tokia silpna, kad be jokio pasipriešinimo atidavė Berlyną kontr-revoliucionieriams; taip baili arba nuolanki reacioninei buržuazijai pasirodė ta valdžia, kuri pasižymėjo žvėrišku žiaurumu ir smarkumu, slopindama pirmesnius darbininkų sukilimus ir net ekonominius streikus. Tas nepaprastas Noskių-Ebertų baugštumas arba nuolaidumas prieš kontr-revoliuciją ne vienam darbininkui pakužda mintį, ar tik nebuvo kontr-revoliucija surengta su žinia social-patriotų valdžios, kuri pradėjo visai bankrutyt. (Nes darbininkai tolynlabyn prieš ją ėjo, o kapitalistai ir dvarininkai pradėjo į ją žiurėti su panieka, kaipo į gležną, nepasekmingą valdžią). Daugelis juk da pamena Rusijos Kornilovo sukilimą prieš Kerensko valdžią su paties Kerensko žinia ir pritarimu (1917 m. rudenį),— sukilimą, kurio tikslas buvo sunaikinti augančią Sovietų galią.

Ar šiaip ar taip, jeigu Eberto valdžia ir nebuvo padariusi panašų suokalbį su Kappu-Luettwitzu, kokį Kerenskis buvo padaręs su Kornilovu, tačiau Kappo-Luettwitzo žygis veda prie panašių pasekmių, kokių davė kornilovizmas Rusijoje. Kornilovo sukilimas sužadino snuduriavusius proletarų ir pusproletarių elementus į griežtą kovą prieš reacioniją, prieš kontr-revoliuciją.

ciją, prieš pasikėsinimą niekais paversti revoliucijos laimėjimus. Kornilovo sukilimas žmonėms parodė, prie ko veda social-imperialistų valdžia. Sujudę žmonės sutrėškė kornilovizmo smaką,—ir nuo to sykiu griežtai pradėjo sukti į proletariato diktatūros pusę, reikalauti visos galios Sovietams. Tuo budu kornilovizmas vien pagreitino galutiną social-buržujų valdžios žlugimą. O Kappo-Luettwitzo sukilimas dabar parodė vokiečių darbininkams, jog Noskių-Ebertų valdžia yra tik laikinas dvarininkų ir kapitalistų įnagis; jog, laikui atėjus, savininkų klesą galės vėl uždėti darbininkams buržuazijos diktatūros našta, panaikindama kad ir nedidelius pirmosios (kaizerį nuvertusios) revoliucijos laimėjimus. Ir vokiečių darbininkai sujudo, kad atremtų juodosios kontr-revoliucijos pavojų. Kuomet Ebertai-Noskės pašaukė juos į visuotiną streiką prieš kontr-revoliuciją, jie išėjo į visuotiną streiką. (Kaip pamename, Kerenskis šaukė darbininkus į kovą prieš Kornilovą, pats išvien eidamas su Kornilovu...). Čia įdomu, kad Ebertai-Noskės lig tam laikui smerkė visuotiną streiką, kaipo anarchistų įrankį, ir net mirčia grumojo socialistams, kurie bandytų ruošti visuotiną streiką. Na, ir Kappo-Luettwitzo sukilimas tapo pasmaugtas. Bet visuotino streiko darbininkai nenori pamesti; jie dabar vartoja jį, kaipo įrankį prieš pačią Eberto gaują; visuotinas streikas tebeina daugelyj stambių miestų, kurie da neperėjo į Sovietų rankas. Visuotinas streikas iš įrankio prieš Kappą-Luettwitzą virto galinga priemone kovoje del nušlavimo purvinos social-buržujų valdžios, kurios dienos, matomai, suskaitytos.

Neišgelbės ją velnio mainymai ant šėtono, neišgelbės ją rezignacijos budelių Noskių, kurių vietas užima social-judošiai Milleriai ir kompanija; nepavyks jai amžinai monyti darbininkus gražiais žadėjimais. Jie ryžasi ją nusikratyti ir paimti šalies likimą į savo proletarines rankas.

Karoliaus Liebknechto ir Rožės Luk-

semburgo dvasia gaivinamos, vokiečių proletariato minios jua pradeda triuškindi galvas junkeriams, kapitalistiniams ir social-išdavikiškiems žalčiams. Tai bus pradžia pabaigos viešpatavimui vokiečių žmonių išnaudotojų tvarkai ir jų bernų valdžiai.

V. Tauras.

Rusijos Darbininkai ir Darbininkės

Neseniai sugrįžęs iš Sovietinės Rusijos į Angliją G. Lansbury, redaktorius anglų darbininkų dienraščio "Daily Herald", rašo:

Visa Sovietų Rusija paliks milžiniška Kooperatyve Darbininkų Draugija,—tai mūsų siekis"—taip pasakė Leninas, kalbėdamas Centro Pild. Sovietų Komitete.

"Aš buvau daugelyj fabrikų Maskvoj, kur išdirbama dviračiai (bicycle) ir aeroplanai. Čia galima pamatyti kaip toli nužengė Rusija.

Iki revoliucijai Rusija parsitraukdavo mašinas iš kitur. Dabar gi ji pati daugelį tokių mašinų pasidaro.

Aš tēmijau į darbininkus prie įvairių darbų, kuomet mašinos ėjo pilname smarkume. Aš mačiau tukstančius tokių darbininkų. Jie atlieka savo darbą ne blogiau anglų ar francuzų darbininkų.

Vienatinis ir pats svarbiausias skirtumas veriasi tame, kad Rusijos darbininkai nedirba ponui, o Sovietų Rusijai, kas reiškia patiems sau.

Jie turi teisę dalyvaut organizacijoj ir valdyme industrijos. Dieną pirmiau, kaip aš lankiau tuos darbininkus, jie išrinko savo atstovus į Maskvos Sovietą. Didelė didžiuma išrinktųjų atstovų buvo komunistai.

Darbas eina pilnai normaliai. Visi padirbti dalykai pirm negu buna paskirti pardavimui, buna sąžiningai peržiūrėti.

Darbininkai parodo stebėtiną sąžiningumą ir net pasišventimą savo darbui.

Niekaip nebutų buvę galima pristatyt valgomų daiktų ir amunicijos Raudonajai

Armijai ir palaikyt visos šalies gyvybės, jeigu ne didelis entuziazmas Rusijos proletariato.

Anglijos darbininkai privalo daug ko pasimokinti nuo Rusijos darbininkų, kurie žino, jog jie dirba dėl didžiosios Rusijos.

Daugelis šneka, kad visas svietas eina prieš Rusiją, bet aš nesutikau nė vieno žmogaus, kuris manytų, jog po Sovietų valdžia gyvenimas būtų pablogėjęs.

Rusijos moterų padėjimas pramonės srityj, suteikia didelį džiaugsmą viso pasaulio moterų teisių lygybės šalininkėm. Moters dirba petys į petį su vyrais. Jos naudojasi lygiomis teisėmis. Visos vietos joms atdaros. Vienas tik skirtumas yra: moteris, dirbanti nuo dienų, jeigu jos darbo produktyvumas ir būtų 15 procentų žemesnis už vyro, gauna lygią algą su vyrais-darbininkais. Dirbantieji nuo štukų (piece work) visi lygūs. Šiame darbo skyriuj yra paskirta minimum mokestis.

Atsitikime ligos ir bedarbės, darbininkai gauna savo algą. Ligoniai gauna veltui gydytojaus patarnavimus.

Tie darbininkai, kurie prisilaiko savo religinių persitikrinimų ir nori švęst savo šventes, naudojasi tokioms šventėm 10 dienų į metus ir gauna už tas dienas pilną mokestį. Apart to, da yra 8 liaudies šventės, taip-pat pusė subatos dienos ir visas nedėldienis.

Darbininkai gauna kasmet dvi savaites vakacijoms.

Viršlaikio darbas apmokamas pusantro karto brangiau už pirmas 2 valandas ir dukart brangiau mokama už sekančias val.

Dabar Rusijoj daug dirbama viršlaikio ir darbininkai tankiai atsisako nuo didesnio užmokesčio, kadangi jie dirba visos respublikos naudai.

Visa šalis apimta entuziazmo banga; kuomet kalbama apie "be kraujo frontą", tai turima minty produktyvį darbą atstatymui industrijos.

Kada žmonės sužinojo, jog aš atvažiauvau iš Anglijos, manęs klausinėjo:

"Kuomet gi jūs, Anglijos darbininkai, priversite savo valdžią duot mums pilną liuositybę gyvent?"

Rusų žmonės tiki į mūsų darbininkų judėjimą. Jie persitikrinę, kad tik viešpataujanti Anglijos klesla užinteresuota tame, kad Rusijoj sugrįžtų senoji tvarka. Anglijos darbininkų kleslai jie pasitiki.

Darbininkų Padėjimas Japonijoj

Japonijos moters visuomeniškas padėjimas nepavydėtinas, bet dar blogesnis padėjimas yra moters-darbininkės.

Netik suaugę moters, bet taip-pat ir jaunos merginos, vaikai, dirba Japonijos fabrikuose. Saulės tekėjimo šalyj vaikų darbas nedraudžiamas ir delto fabrikuose ten dirba toki vaikučiai, kuriems vieta turėtų but mokykloj.

Japonijoj vaikų darbas labai išsiplatinęs. Didelės vaikų armijos dirba audimo fabrikuose. Iš 450,000 darb., dirbančių audimo industrijoj, priskaitoma apie 300,000 moterų ir didesnę jų pusę sudaro mergaitės jaunesnės 20 metų amžiaus,—14-18 metų.

Tos jaunametės darbininkės atvežama iš kaimų ir miestelių ir laikomos specialiai tam tikslui fabrikantų prirengtuose barakuose. Tos merginos visiškai atskirtos nuo savo gimtų namų ir giminių, ir gyvena vergių gyvenimu.

Japonų daktaras Išu-Gara, ištyręs vergių padėjimą, dirbančių tuose fabrikuose, pasakoja, kad pusė tų darbininkų meta tuos fabrikus pirmais metais,—jos negali panešt sunkų fabriko gyvenimą. Du penktadaliai darbininkų pabėga iš tų fabriku per pirmus 6 mėnesius. Delto visuomet jaučiama stoka darbininkų. Kad pripildyt fabrikus reikalingu skaičium darbininkų, fabrikantai užlaiko specialius agentus, kurie važinėja po kaimus ir miestelius ir ten, tarpe varguolių renka darbininkus savo fabrikams, žadėdami jiems "aukso kalnus".

Apie tuos žadėjimus labai įdomų pasa-

kojimā paduoda 16 metų mergaitē, kuri dirbo fabrike Saitama-Kan, netoli Japonijos sostinēs Tokio.

Toji mergaitē buvo paimta į fabriką, kuomet jai suėjo 11 metų. Fabrikanto agentas davė jos motinai 5 ienas (apie du dol.) ir išsivežė mergaitę į fabriką. Mergaitė džiaugėsi, kad iš mažo, pūrvino miestelio gaus nuvažiuot į didelį, trukšmingą miestą ir gyvent ten linksmai,—taip jai perstatė gyvenimą fabrikanto agentas.

Kelionė buvo linksma. Kartu važiavo da 5 mergaitės,—tokios jau aukos, kaip ir ji pati. Kuomet jie privažiavo prie stoties netoli Tokio, agentas liepė joms išeit iš vagono. Čia jis perdavė kitam agentui, kuris nuvežė tiesiai į fabriką. Ten joms parodė daržinę, kurioje ji su šešeta kitų merginų turėjo gyvent. Joms reikėdavo dirbt nuo 6 val. ryto iki 6 val. vakaro. Kartais gi prisieidavo pradēt dirbt 6 val. vakare ir baigt 6 val. ryte. Už darbą mokėjo nuo stukių. Užrašinėdavo darbą fabriko administracija,—darbininkai gi neturėjo tiesos kištis “ne į savo reikalus”.

Keletą kartų jinai bandė bėgt iš to fabriko, bet kiekvieną kartą buvo pagauta ir skaudžiai nubausta. Ant jos kuno buvo žymės nuo kirčių.

Vieną sykį fabriko prižiūrėtojai išrėdė ją nuogą prieš visas kitas darbininkes. Jos mušė ją ir tampė už plaukų. Jeigu ji nenorėdavo pildyt kokį-nors fabriko prižiūrėtojaus paliepimą, ją dručiai pririšdavo prie medžio ir taip laikydavo tol, kol netekus spėkų nusilpdavo.

Tame fabrike jinai iškentėjo visus pragaro baisumus, kol galų-gale visgi nepasisekė jai pabėgt ir pasislėpt į artimiausią policijos stotį.

Policijos stotyj jinai patyrė, kad skolinga to fabriko kompanijai 60 ienų už maistą, drabužius ir nakvynę už 3 metus.

“3 metai sunkaus darbo, negaunant už tai nė skatiko ir da 60 ienų į skolą įlyst”—nusiminusiu balsu sušuko mergaitė.

Mergaitėi nieks nepagelbėjo. Kompa-

nija pagal knygas prirodė, jog ji teisi, mergaitė gi, suprantama, jokių prirodymų neturėjo.

Vienatinė mokestis už katorginį darbą buvo tos 5 ienos, kurias gavo nuo agento jos motina, kuomet ji buvo viliojama į fabriką, kur jos laukė “linksmas” gyvenimas.

Šitas papasakojimas aiškiai rodo koks Japonijos darbinčių padėjimas.

Skaitytojų Balsai

MEILĖ IR ŠEIMYNA.

Meilė yra labai didelis ir svarbus klausimas nevien šeimyniskam gyvenime, bet ir visoje žmonijoje. Vienok, sakyti, kad meilę tas ir tas supranta, o anas nesupranta, tas apšveda iš “tikros” meilės, o anas ne, arba pas vienus išnyksta meilė, o pas kitus amžinai pasilieka ir tt. Šitaip tvirtindami mes labai klystam. Kadangi kiekvienas žmogus turi savo blogas puses, visai nežiurint ar jis yra susipratęs ar ne, bet tik susipratęs moka labiau slėpti ar sušvelninti savo egoizmą arba savo “aš”.

Tarpe žmonių apsiereiškia meilė tik todėl, kad vienas antro nemato blogų pusių. Didelė meilė tęsiasi tol, kol vienas nuo antro stengiasi paslėpti savo žiaurumus, egoizmą, aš, etc. Patarlė sako: “Su giminėms gerai tik sueiti, bet ne gyventi”. Tai grįna teisybė. Giminės vienas kitam taip nesitaiko, nesigėdina kaip svetimi. Net ir artimi susiedai negali taip meilėj sugyventi, kaip tolymesni, nepaisant ar tai būtų giminės ar ne. Tėvams visuomet išrodo, kad kitų vaikai geresni, protingesni, meilesni, arba atbulai,—vaikams rodos, kad kitų tėvai geresni etc. O tai vistik tas pats vienas dalykas, kurio negalima matyti ir yra slepiamas savo “ego”.

Štai spiritualistškų filosofų išvadžiojimai: “Ne kuniškas prisiartinimas, bet dušių harmonija suriša žmones ir juos veda kruvon. Visai nepareina į klausimą, ar kuniškai toli ar arti vienas nuo kito gyvena;

tankiai galima tą labiau mylėti, kuris toli nuo mūsų. Jam toli esant, širdyje jaučiama jo prakilnus paveikslas, kuris labai tankiai sudarkomas ypatingu prisiartinimu”.

Negalima tikėti spiritualistų svajonėms, kad tai kokia ten nematoma spėka, dvasia gali rišti žmones meilės ryšiais, ar tai būtų toli už kalnų ir didelių vandenių, ar tai artimoj kaimynystėj. Bet tą faktą visur surasime, kad vistiek tos pačios materialės žmogaus smegenys veikia. O per raštus, laiškus, žmogus savo geriausias mintis gėlėms apkaišęs perduoda savo draugui, guodoja ir žeminasi prieš aną, o anas tuomipat jam atlygina, ir tame liepsnojasi didžiausia meilė. Šitas viskas spiritualistams išrodo, kad tai kokia žmogaus nematoma dvasia veikia, dušių harmonija, etc.

Kas link šeimynos, tai jokių būdu negalima sutikti su d. S. Suvalkietės išvadėjimais, kuri sako, kad tamsus žmogus apsiaveda vien dėl “ypatingo užsiganėdinimo”. Tas tai ne faktas. Jeigu jis tamsus, tai nežino iš kur buvo pas jį atlėkus meilė prieš apsiavedimą ir nežino, nejaucia kaip ji nuo jo pabėgo ir kitokio atsakymo jis nesugebi duoti, nors savo širdyje visai ką kitą jaučia.

Arba tvirtinti, kad “nė vienas vyras nevestų merginos, jeigu jis galėtų apsieiti be tokių dalykų”. Trumpai atsakyti galima šitaip. Perkeisk šitą surėdymą, duok visiems žmonėms žmonišką gyvenimą šiądien, tai rytoj jau nerasi nei vieno pavienio, —visi bus apsivedę. Be meilės nei vienas vaikinai, nei viena mergina negali apsivesti. (Netiesa. Lietuvoj ir daugelyj kitų šalių vaikinai veda tą merginą, kuri daugiau šimtų turi, o ne tą, kuri jam meilesnė. Red.) Be meilės negalima surasti žmogaus ant svieto, kaip ir be egoizmo. Garsus Persų poetas sako: “Mylimosios veidas nėra apdengtas nuometu. Tik praslink debesėlius, kurie tavo žvilgsnį apdengia ir tu jį pamatysi”.

Mums reikia kalbėti ne apie tikrą ar netikrą meilę, bet apie mokėjimą jos tauptyti. Šitam surėdyme yra labai sunkus šeimyniškas gyvenimas, o pertai ir meilė

negali ilgai tęsti, kad ir tarpe susipratusių. Gyvenant vyrui su moteria daikte visą laiką, negalima užslėpti savo blogų pusių ir sunkiai kovojant su gyvenimo aplinkybėm, vargais, nedatekliais, tos visos žmogaus blogosios pusės pasirodo daug didesnėmis ir tokiu būdu jau meilės nėra, nors ir būtų kaip sakoma “iš tikros meilės apsivedę”.

Svarbiausias dalykas tai tas, kad kaip vyrai, taip ir moters (ne visi ir ne visos.—Red.), apsivedę neturi nei mažiausios gėdos prieš savo vyrą arba kitaip sakant, nedaro nei kokių pasidabinių kaip kalboje, taip ir kituose apsiėjimuose ir darbuose. Rodos kad taip ir mano, kad pirmą mylėjai, apsivedei, tai dabar irgi turi mylėti nors ir bjauriausius žodžius jam arba jai, taria, ar šlykščiausius darbus atlieka čia pat po akių; jis turi mylėti ir negali tuomi bjaurėtis,—čia tai jau pati meilės giltinė. Toki žmonės kad ir būtų susipratę, bet jie nepajiegia suprasti to, kad prieš apsivedimą, jis ar ji, mane mylėjo tik todėl, kad aš buvau labai gabi slėpti savo blogas puses, delto, kad aš net ir savo lupukes labai švariai mokėjau valdyti su juo kalbėdama ir visą kuno išvaizdą mokėjau padaryti artistiška,—o ką jau bekalbėti apie žodžius, kuriuos net naktimis formulavau, o po to sutikus tariau, kuriuos jis priėmė su dailiausia šypsa, kaip puikiausius rožių žiedus. Na, o šiandien dar tik metai ar du prabėgo ir kaip aš su juom kalbu? Koks apsiėjimas? Kokia išvaizda?

Kuris vyras ar moteris šitą supranta ir moka pasidabinti, arba gėdinasi ką-nors netikusio daryti, tai ten meilė gyvuoja ir jiedu jaučiasi laimingais poroj gyvendami.

K. Rugienius.

Viena inteligentė man aiškino, buk jina galinti daug puikių straipsnių parašyti, bet nenorinti siųsti tam laikraščiu, kurį prasta darbininkė redaguoja. Mat, vargšė, supranta, kad toki straipsniai tai tik gali tikt soc.-buržujų, o ne rev. darbininkų laikraščiu. Montellos Lakštingala.

Naminė Mokykla

ĮDOMŲ DALYKAI MOKSLIŠKAI IŠAIŠKINTI.

Rašo Al. Margeris.

—Bet mama, kaip surandama šalimo ir virimo laipsniai?

—Padaroma tatau labai paprastu budu. Stiklo dudelė, jau pripildyta su gyvuoju sidabru ir aklai užnituota, įkišama į tirpstantį ledą ir laukiama iki gyvasis sidabras ant vietos apsistos, vadinasi, nepuls daugiau žemyn. O kaip aš jums sakiau, daiktai turi susitraukimo ypatybę, kurią, žinoma, turi ir gyvasis sidabras: prie žemesnės temperatūros jis traukiasi ir puola žemyn iki ant vietos neapsistoja. Jis apsistoja todėl, kad temperatūra yra pastovi, jeigu tik temperatūra būtų daroma vis žemesnė, tai ir gyva-

sis sidabras dudelėj vis pultų. Gerai, kada gyvasis sidabras jau nepuola žemiau, tai vieta, kur jis apsistoja, paženklinama su zero arba nuliu. Ir šita vieta reiškia šalimo punktą arba laipsnį. Dabar tēmykite kaip surandama virimo punktas arba laipsnis. Žinoma, ta pati dudelė dedama į verdantį vandenį ir laikoma tenai iki gyvasis sidabras neapsistoja tam tikroje pastovioje vietoje. Kaip tik jis apsistoja ir jau nebekyla augščiau, tai ta vieta paženklinama skaitline 80, 100 ar 180. O tas visas tarpas, ką susidaro nuo vieno punkto, tai yra nuo zero, iki kitam punktui, tai yra skaitlinei 80, 100 ar 180, yra padalinamas į lygias daleles. Dabar jau galima šitą termometrą ir vartoti. Pastebėjus, kad gyvasis sidabras kyla dudelėj, aišku, kad ir temperatūra kyla, jeigu jis puola—ir temperatūra puola. Daleiskime, jeigu pakyla gyvasis sidabras 30 laipsnių augščiau zero, tai reiškia, kad jis rodo 30 laipsnių šilumos. Tačiau reikia žinoti, kad ne tik tam tikras tarpas augščiau zero yra padalinamas į tam tikrą skaičių dalelių, bet taipgi tas pats tarpas ir žemiau zero yra padalinamas. Tokie budu, jeigu gyvasis sidabras nupuola žemiau zero 20 laipsnių, tai reiškia, kad termometras rodo 20 laipsnių šalčio.

—Kodel, mama, tas tarpas nuo šalimo laipsnio iki virimo laipsnio nėra dalinamas vientik į 100 dalių, bet ir į 80, ir 180?

—Tai priklauso nuo to, kas kokį termometrą išrado. Prie mokslo reikalų beveik visame pasaulyje yra vartojamas šimtalaipsnis arba Celsiaus termometras. Šitą termometrą išrado Celsius, todėl jis ir yra dažnai vadinamas Celsiaus termometru. Aštuonesdešimt-laipsnį termometrą išrado Reaumas, todėl šitas termometras ir yra vadinamas Reaumuro termometru. Gi

šimtas-aštuoniasdešimt-laipsnį termometrą išrado Fahrenheitas, todėl šitas termometras yra vadinamas Fahrenheito termometru. Žinoma, parankiausiu termometru yra šimtalaipsnis termometras ir jis yra plačiausia vartojamas.

—Ar galima vieno termometro laipsnius palyginti su kito?

—Žinoma, kad taip, ir tai yra labai lengva padaryti. Reikia biskį aritmetikos pavartoti, tai ir viskas. Juk jeigu palyginime Celsiaus šimtą laipsnių su Fahrenheito šimtu aštuoniasdešimts laipsnių, tai gausime išvadą, kad vienas Celsiaus laipsnis sulygsta su devyniomis penktomis ($\frac{9}{5}$) dalimis Fahrenheito laipsnių.

—Na, gerai, mama, tu anuosyk sakei mums, kad normalė žmogaus kūno temperatūra yra trisdešimts septyni laipsniai Celsiaus, tai kiek laipsnių būtų Fahrenheito?

—Pirmiausia reikia žinoti tam tikra taisyklė, su kurios pagalba mes ir paverčiame Celsiaus laipsnius į Fahrenheito laipsnius. O ta taisyklė yra šitokia: Celsiaus laipsnius reikia padauginti per devynias penktas ir prie gautos sumos pridėti skaitlinę 32, tai ir viskas. Pavzd., žmogaus kūno pastovi temperatūra yra trisdešimts septyni laipsniai ant Celsiaus termometro; jūs norite sužinoti, kiek laipsnių būtų ant Fahrenheito termometro. O tai reikia tik-tai 37 padauginti per devynias penktas ($\frac{9}{5}$), arba padauginti per devynis ir paskui gautą sumą išdalinti ant penkių, o prie pastarosios sumos pridėti skaitlinę 32, na, ir gausime devyniasdešimts aštuonis ir šešias dešimtas dalis (98.6) laipsnio Fahrenheito. Tai rodos labai aišku; juk 37 padauginame per 9, tai gauname 333, kuriuos išdalinę ant 5, gauname 66.6, prie kurių pridėję 32, gauname 98.6.

—O kaip reikia daryti, norint Fahrenheito laipsnius paversti Celsiaus laipsniais?

—Taipgi reikia žinoti tam tikrą taisyklę, o jau paskui, tai labai lengva išrišti visą užduotį. O ta taisyklė yra šitokia: Reikia pirma atimti iš Fahrenheito laips-

nių skaitlinę 32, o paskui gautą sumą padauginti per penkias devintas dalis, na, ir gausime Celsiaus laipsnius. Pavzd., iš 98.6 atimame 32 ir gauname 66.6, kuriuos padauginame per penkius ir gauname 333, kuriuos daliname per 9 ir gauname 37, ką ir reiškia Celsiaus laipsnius.

—Mama, iš kur mes gauname šviesą?

—Mes gauname šviesą iš tam tikrų šviesos šaltinių. Saulė, be abejo, yra didžiausiu šaltiniu, o žvaigždės, žaibai ir visokios lemos yra mažesniais šaltiniais.

—Ar mėnulis neduoda mums šviesos?

—Kodel ne? Mėnulis šviečia, tik-tai reikia atminti, kad skolinta šviesa; mat, mėnulis neišleidžia iš savęs šviesos, jis tik atmuša šviesos spindulius, nuo saulės ap-turėtus. Todėl mėnulis ir nėra šviesos šaltiniu.

—Bet kaip šviesa ateina pas mus?

—Erdvė, vaikeliai, yra pripildyta tam tikra medžiaga, kurią mokslas vadina "eteriu". Eteris, reikia žinoti, nėra tai paprasta medžiaga, neigi ji yra praktiškai žinoma,—tai tik daleidimas. Šviesa keliauja vilnimis per eterį ir tokiu būdu pasiekia visokius daiktus. Šviesa, keliaudama vilnimis per eterį, laikosi tiesios linkmės. Tik žiurėkite, kaip spindulys įsimuša į kambarį per mažą skylelę, pamatysite, kad jis yra tiesus.

—Ar greitai šviesa keliauja?

—Šviesa lekia su labai dideliu smarkumu, net šimtą aštuoniasdešimts šešius tukstančius (186,000) mylių į vieną sekundą. Tokiu būdu, tik-tai vieną sekundą imtų šviesai apibėgti apie mūsų žemę net septynis kartus ir pusę (7.5). Suvirš aštuonios minutos pereina iki šviesa ateina nuo saulės ant žemės.

—Kaip mes gauname šviesą iš lempų?

—Šviesa, kurią mes gauname iš visokių lempų, yra dirbtinė šviesa. Žinoma, dirbtinę šviesą mes pasigaminame įvairiais būdais. Mums priprasti daiktai, kurie išduoda šviesą, gali būti padalinti net į tris

skyrius: kieti kunai, skįsti kunai ir gazai bei dujos. Tačiau nepaisant, ką mes nede-gintume, o šviesą išduoda tiktai gazai. Pa-inkime kad ir žvakę, tai kietas kunas, ta-čiaus, kada žvakė dega, tai nereiskia, kad kietas kunas dega ir išduoda šviesą. Ne. Štai kaip nutinka. Liepsna sutarpina žva-kės riebalus, skįščius susigeria knatan, kur duruoja distiliacijos veikmė ir aliejų paver-čia į dujas, kurios dega ir išduoda šviesą. O kada mes deginame aliejaus bei kerosino lempą, tai visas procesas irgi dedasi tokiu jau budu. Knatas traukia aliejų, ten jis pavirsta garais, o tik tada dega ir išduoda šviesą. Su gazu betgi yra kitaip. Jis jau buna gatavai prirengtas ir jis dega be jo-kios distiliacijos.

—Kodel gasas dega daug šviesiau su uždangalu ar manteliu, negu be jo?

—Tai yra net kelios priežastįs. Viena, kad gasas tampa labiau sukoncentruotas ar-ba sutrauktas vienan punktą; antra, kad dalis karščio yra paverčiama į šviesą; tre-čia, kad šviesos paviršis bei liepsnos apėmis pasidaro didesniu. Be to, netik gasas švie-siau dega su manteliu, bet mažiau jo ir iš-dega, suprantama, imant domon šviesos padidėjimą.

—Ar mantelis vistiek šviesos išduoda, kol jis visai nesubįra?

—Tai jau ne. Mantelio "gyvenimas" yra aprubežiuotas nuo penkių šimtų valan-dų iki tukstančiui valandų. Tiesa, jeigu tik jis yra atsargiai užlaikomas, jis gali laiky-ti ilgiaus, bet visa bėda yra tame, kad juo ilgiau mantelis tarnauja, tuo mažiau švie-sos jis išduoda. Yra pritirta, kad sudegi-nant dvi ir pusę kubikinės pėdos gazo į va-landą, naujas mantelis išduoda šviesos už suviršum dvidešimts žvakių, tačiau pavar-tojus jį penkis šimtus valandų, jis išduoda šviesos jau tik už aštuonioliką žvakių, o pa-vartojus jį net tukstantį valandų, išduoda šviesos jau tik už tryliką žvakių. Tai aiš-ku, kad juo ilgiau mantelis yra vartojamas, tuo mažiau šviesos jis išduoda.

—Dar, mama, visai nieko nesakei apie elektros lempas.

—Elektros lempos yra subudavotos ant to pamato, kad šviesa yra gaminama su elektra kaitinant kietus daiktus. Elektri-nės lempos yra labai parankios ir naudin-gos, o jau ypač tuomi, kad jos daugiau iš-duoda šviesos, o mažiau šilumos. O tai yra labai svarbu; juk mes nenorime, kad lem-pos šildytų, bet kad tik šviestų. Jeigu lem-pa išduoda šilumą, tai, suprantama, berei-kalingai, nes energija yra niekais leidžia-ma. Yra manoma, kad apie devyniasde-šimts nuošimčių žvakės liepsnos energijos ir apie penkiasdešimts nuošimčių elektros šviesos energijos nepasirodo kaipo šviesa. O tai reiskia, kad tiek daug energijos yra niekais leidžiama. Šaltame ore dar galima sakyti, kad lempos šiluma yra sunaudoja-ma, tačiau šiltame ore, kaip tai vasarą, ji net įkiri yra.

Nė Velnių, nė Aniolių

Sunki liga ir operacija atėmė spėkas ir jausmą taip, kad kelioliką valandų prisiėjo net apmirusiai išgulėti.

Kas nepatyręs, tai negali sau atsivaiz-dinti, kaip yra gerai buti žmogui negyvam, Čia, ant šio svieto, kiek tai visokio nepato-gumo, visokių nepasisekimų, ilgėsio, rupes-čių, nelaimių ir tt.

O, aname—ko? Ogi visai nieko. Ale taip nieko, kad rodos net pats žodis "nie-ko", neužpildo savo prasmę, nes, nieku žmonės paprastai vadina tokius daiktus, kaip dulkės, —o aname sviete nėra nė to-kių, kaip dulkės. Atsipeikėjant, man rų-dėsi, kad esu berybėj, ramioj, ramioj tuštu-moj, kad buk pargrįžtu iš ten, kur nėra nė tamsos, nė šviesos, nė verksmo, nė links-mybės žodžių, kur nėra nieko.

Tik kiek vėliaus, jausmams stiprėjant, pasijutau, kad esu pekloje. Bet tai buvo šio, o ne ano svieto pekla, kuomet nepake-

liami skausmai, tarsi tyčiojosi iš gyvasties. Protą turėjau, nebuvau pamišusi, vienok man buvo gaila, anos tykiosios ramybės. Gerai būtų, kad žmogus ant šio svieto turėtų bent valandą tokio tykumėlio, ramaus gyvenimo. Bet, apart sunkių darbų, kovos ir vargų, čia nieko daugiau nesiranda. Aš netikiu į prietarus, į senovės puslaukinių žmonių išmislytus burtus, aniolus, velnius ir tt. O bažnyčia,—kunigai per pamokslus ir net per savo laikraščius verkdami ir keikdami šaukė sakydami: netikėliai atsivers jūsų akis, kada nustosite jausmo ir atšals jūsų kunas; tada praregėsite, pamatysite aniolus, velnius ir visagalintį sėdintį ant šviesaus sosto. Tada gailėsitės, bet bus pervėlu.

Gi aš nemačiau netik ką dievo, bet nė jo sosto, nė aniolų, nė velnių.

Gal kas pasakys, kad nebuvau nustojus gana jausmo, nebuvo atšalęs kunas,—dušia neišsimufinus. Vėliaus prirodysiu, kad nereikia kunui atšalti, idant matyti dvasias.

Užtenka tik nustoti jausmo, nes kunas, paprastai vėliaus atšala, negu nustoja jausmo. Kad taip yra, tai štai faktas: tula mano pažįstama moteris, (karšta katalikė) susirgo taip sunkiai, kad niekas nemanė, jog jinai pasveiks. Ji daug kartų buvo apmirusi ir kiekvieną kartą, kada tik atsipeikėjo, su ašaromis akyse pasakojo, buk ji matė Rapolą Archaniolą, matė Loskavą panelę švenčiausią, savo aniolą sargą ir būrius drebančių piktų dyasių.

Aišku, kad jos kunas nebuvo atšalęs, o vienok ji matė tas visas gražybes ir bjaurybes. Kodel taip atsitiko? Todėl, kad jausmams apsvaigus, proto šviesoje pasiliko pilname aiškume tas vaizdas, į kurį ji visą savo amžį aklai tikėjo. Tokių atsitikimų galima būtų prirodyti tukstančius, nes į ką žmonės tvirtai tiki, ką savo vaidentuvėj turi įsivaizdinę, tai tą ir mato, netik apmirę, bet ir miegodami, kas yra vadinama sapnu.

Žinoma, tas priklauso da ir nuo to, kokia liga žmogus serga.

Minėta katalikė nebut mačiusi nė aniolų, nė velnių, jeigu liga būtų užgavus galvos nervus ir sustabdžius proto veikimą.

Katalikės-darbininkės moters! Jūs nebijokit ano svieto peklos, nes jos nėra, ji tik išmislyta. Pekla mums ant šio svieto, kad iš priežasties nedatekliaus mūsų nusilpnėja vaikučiai, kankinasi po įvairių ligų įtekme, ir mes pačios vargą velkame. K. S. L.

NUSMUKIMAI.

Mykoliuko žmonelė iš Džian Bambos karalystės prirodė savo nustumimą, kuomet maršavo iš LMPS. 13 kp. susirinkimo. Gavo tik dvi savo pasekėjas, kurios ėjo pasikui ją.

* * *

Panelė Puišutė, kuri taip buvo senbernius įerzinusi, sakydama prakalbas, dabar nustumko ir numaršavo pas senių abėčėlnykų kliubiečius į Bostoną.

* * *

Stokjardų karalystės ponia Jurgelionienė nustumkusi prisikabino prie kontraktoriaus nugaros.

* * *

Ponia Baltuškienė nusipirko kelines iš kepurninko, bet jos buvo tokios netikusios, kad tuoj nustumko. Dabar ji jau verda smalą.

* * *

Ponia Račiutė-Herman susmuko kai lepšė po šalnos, kuomet p. Purvis vieton turto, gavo špygą nuo teisėjo.

Aukuras.

Panelė Puišutė studijuodama senbernių universiteto psichologiją, sumanė sutverti studentų klubą, kuris ją paskyrė organizatore. Didžiuma to klubo studentų susideda iš "Keleivio" zecerių ir So. Boston Raincoat Mfg. siuvėjų. Kitiems reikės mokintis zecerystės, kad gautų "čėncių" prigulėt prie Puišutės klubo. Švilpa.

APŽVALGA

TUŠČIAS DARBAS.

Panelė Helen Todd, New Yorko moterų komiteto rupinimuisi tremtinių šeimynomis pirmininkė praneša, kad išvežtų į Rusiją tremtinių šeimynas, kurios atskirtos nuo savo penėtojų, liko čia didžiausiam skurde, kreipsis į prezidento moterį Wilsonienę su prašymu, kad ji užtartų jas, ir palengvintų joms išvažiavimą į Rusiją pas savo vyrus ir tėvus.

Prašymas bus pasiūstas laišku, kurį parašys tų tremtinių moteris. Jos mano, kad Wilsonienė, kaip moteris, pasigailės tų nelaimingų moterų ir kudikių, ir užtars jas, bet tai bus tuščias darbas.

Reakcionieriai nežino kas tai yra pasigailėjimas. Jei jie būtų buvę gailestingi, tai jie nebutų ardę šeimynų. Nebutų išplėšę moterim vyrus, o kudikiams tėvus ir išsiuntę juos už vandenyno,—moteris ir kudikius palikdami čia didžiausiam nuliudime ir varge. Jei jie būtų turėję nors kiek pasigailėjimo, jie būtų tas moteris su kudikiškais išvežę sykiu su jų vyrais ir tėvais, bet jie žvėriškai išardę šeimynas, ir jiems neapeina ką tos šeimynos veiks be savo penėtojų ir iš ko jos gyvens. Netik kad jie nesirupina tuo, bet kada tos šeimynos savo lėšomis norėjo važiuot pas savo vyrus ar tėvus į Rusiją, tai jų neišleido. Ir tokių tai žmonių žadama prašyt pasigailėjimo. Prašymu pas tokius žmones nieko negalima laimėti. Prašymo jie nepaiso, jie bijosi tik spėkos.

Helen Todd, važinėjo visą mėnesį po Jungt. Valstijas aiškindama darbininkams tų šeimynų vargingą padėjimą ir stengdamosi sukelt publikoje simpatiją ir pasigailėjimo sentimentą.

RANDŲ PLĖSIKAI.

Kaip visas pragyvenimas kasdien kyla, taip ir randos kyla lyg ant mielių. Namų

savininkai, matydami, kad kiti biznieriai lupa kiek gali, neatsilieka ir jie: kelia randas iki niekad negirdėtų kainų ir galo tam nesimato. Žmonės netekę kantrybės pradėjo organizuoties ir dabar visuose didesniuose miestuose yra susiorganizavusios tam tikros gyventojų lygos. Organizuota spēka, žinoma, kovot su namų savininkais kurkas lengviau.

Kovo 23 d. New Yorko valstijos legislatura svarstė randų klausimą. New Yorko namų savininkų ir jų namų samdytojų atstovai nuvyko į Albany legislaturas posėdį gint savo reikalus.

Namų savininkų ir gyventojų atstovai taip įsikarščiovo beaiškindami kiekvienas savo reikalus, kad ką-tik neįvyko peštynės. Kilo toks lermas, koliojimas, kumščių grasinimas, kad valdininkam prisiėjo dėt visas pastangas, kad kaip-nors nuramint susirinkimą. Toks įnirtimas gyventojų ant namų savininkų plėšrumo labai išgazdino valdininkus ir jie sako, kad reikia ką-nors daryt, kad namų savininkai negalėtų taip žmones apiplėšt.

Susirinkimo pirmininkas užreikšė, kad jei iki 1 d. gegužio randos nenupuls, tai po 1 d. geguž. nei vienas gyventojas nemokės randos, ir savininkas negalės jo išmest. Žinoma reikėjo ką-nors pasakyt, kad suramint žmones, bet tas pasakymas pasakymu ir pasiliks.

NIEKŠŲ LAPAS.

Žemiau doroj nupuolusio laikraščio, kaip "Keleivis", turbut, niekur nesiranda. Tas geltonlapis taip ir žiuri, kad ką apšmeižus, apjuodinus, išniekinus.

To šnipų organo N 10, jo redaktorius bando įtart Šukienę, L. M. P. S. Finansų Sekretorę, kad ji pasilaikiusi pinigų, kurių siuntimas izdininkei buvo sulaikytas nuo

spalio mėn. 1919 m. "Kur tie pinigai užkliuvo, tai tik Šukienė ir jos, girdi, "komunistės" gali žinot" Tuo tarpu netik visos L. M. P. S. kuopos, bet ir šiaip "M. B." skaitytojai žino, kur tie pinigai užkliuvo, nes buvo kuopom išsiuntinėti tam tikri L. M. P. S. Pild. Kom. lapeliai, kur buvo aiškinaama apie tuos pinigus ir "M. B." N 3 š. m. pati Šukienė aiškina kodėl tie pinigai buvo sulaikyti ir kur jie dabar randasi, o tas begėdis "Keleivis" drįsta spėliot, kad tik Šukienė apie juos nežino.

"Keleivis" ir visos L. M. P. S. kuopos žino, kad mokesčiai siunčiami čekiais ar money orderiais, kurie visada buna išpirkti įždininkės Žilinskiutės vardu, ir Šukienė jų išmainyt negalėjo, nors ir sulaikytas buvo siuntimas, bet "Keleivis" su faktais nesirokuoja, jam rupi tiktai apšmeižt nepatinkamas sau ypatas.

"Keleivis" sako: "Žilinskiutė tuo tarpu išvažiavo savais reikalais į kitą miestą".

Matyt "Keleivis" su Žilinskiute labai artimuose santykiuose buvo, nes jis žino, kur ji buvo išvažiavusi ir kokiais reikalais, o Šukienė ten-pat budama nežinojo kur ji išvažiavo.

Šukienė visai nereikalavo pinigų išimt iš bankos,—tegul "Keleivis" nemeluoja. Šukienė reikalavo tiktai, kad pinigai būtų padėti ant trijų narių vardo, o ne ant vienos Žilinskiutės. Tas jai nepatiko ir ji prasišalino.

Mes patariame "Keleiviui" nesirupint svetimu turtu, nes jis iš jo vistiek nebegalės gauti nė cento.

Tegul "Keleivis" geriau pasirupina apmokėt elektros kompanijai už naudojimą elektros dykai per kelis metus.

Bostono laikraštis "Globe" štai ką sako: "J. G. Gegužis ir Stasys Michelsonas, leidėjai lietuviško savaitraščio "Keleivio", prisipažino kaltais elektros vogimo kaltinime, kuomet vakar buvo tardomi So. Bostono teisme. Byla atidėta užbaigimui balandžio 1 d."

TIKRA VERGĖ.

"Keleivio" N 11 tula Šapos Vergė išliejo visą bačką pamazgų ant d. O. Stikla-Vikšrienės, kam ji pasakė "M. B." N 1, kad "Keleivis" yra skundikas arba išdavikas susipratusių darbininkų. Tiek jau šlykščių koliojimų prirašyta tame, atsiprašant, straipsnyj, kad bjauru ir skaityti.

Nebutume visai atkreipę atdžios į tokius davatkiškus koliojimus, bet norime tai tikrajai vergei pasakyti, kad ji labai tinkamą slapyvardį pasirinko. Iš jos rašto aiškiai matosi, kad ji yra tikriausia šapos vergė, nes vergiškai ir protauja.

Ji nurodinėja, kad spēka pasipriešimu nieko, esą, negalima nuveikti, kaip komunistai, girdi, mano, ir todėl ji nepataria L. M. P. S. narėms simpatizuot komunistam.

Na, žinoma, juk jei vergai kitaip manytų kaip ta vergė, tai jie nebutų vergais. Mes paklausime tos nelaimingos vergės ar Rusijos darbininkai šilkinėm pirštinaitėm savo tiesas iškovojo?

Ir turėdama šitokį faktą, šitokį puikų pavyzdį prieš akis, minėtoji vergė drįsta raginti L. M. P. S. nares užmerkti akis ir su vergišku nuolankumu lygiai kaip ji ar jis vilkti savo tą jungą toliau.

Dar vieną dalyką pasakysime vergei, kad ji neturi jokios tiesos vadinti L. M. P. S. "musų organizacija" kaip ji tą daro. Ta organizacija jai visai nepriklauso, ir ji šluos laukan iš savo tarpo visas tokias verges, kaip toji "Keleivio" šapos vergė.

Ji tos organizacijos netvėrė ir jokios teisės prie jos neturi. LMPS. nebuvo ir nebus vergių organizacija. Nors LMPS. nares yra pavergtos kapitalo lygiai su kitais darbininkais, bet jų dvasia nebuvo ir nebus vergiška kaip tos šapos vergės.

ŠKOTIJOS MOTERŲ DARBININKIŲ DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS.

"Rankpelnio" N 9 tilpo Škotijos moterų darbininkų suvažiavimo protokolas ir

rezoliucijos. Suvaziavimas įvyko vasario 15 d., 1920 m.

Iš svarbesnių nutarimų turime pažymėt, kad Škotijos moters nutarė daugiau rūpintis Lietuvos moterimis. Stengsis leisti knygas ir siųsti kiek galima į Lietuvą.

Priimta užuojautos rezoliucija Tarybų Rusijai ir LMPS. Tarybų Rusiją Škotijos moters pasižada remti visais galimais būdais, o LMPS. ir "Moterų Balsui" išreiškia savo simpatiją ir kviečia L. M. P. S. apsiųstų nuo visų social-buržujų pasekėjų.

Buvo manoma paimt "M. B." už organą, bet delei tolumo neparankumų, nutarta palikt "Rankpelni" organu, ant toliau, ir įvest "Rankpelnyj" nuolatinį moterų skyrių, kur būtų gvildinama moterų reikalai.

Smagu pastebėti, kad Škotijos moters darbininkės eina tikruoju darbininkišku keliu.

Tegyvuoja Liet. Mot. Darb. Draugija! Linkime jai geriausio pasisekimo.

TIKRASIS ROŽĖS LUKSEMBURG UŽMUŠĖJAS.

Vienas vokiečių oficeris, kuris buvo apkaltintas dalyvavime Rožės Luxemburg nužudyme ir pabėgo į užsienį, paskui buvo įstojęs į Judeničio armiją ir ėjo su juo ant Petrogrado, dabar Stockholme paskelbė šitokį aprašymą tų atsitikimų, kurie įvyko Berlyne naktį iš 15 į 16 d. sausio, 1919.:

"Laike sausio sumišimų mano eskadronas buvo paskirtas, kaip sargyba prie štabo buveinės Edeno hotelyje. Naktį tarpe 15 ir 16 d. sausio atuzė apie pusę dvyliktos automobilius ir tuoj paskui jį kitas ir sustojo ties hoteliu. Aš stovėjau ant sargybos. Automobiliuose sėdėjo Rožė Luxemburg ir Karl Liebknecht, kurie buvo tik-ką suareštuoti ir atvežti čionai į tardymą. Kuomet vienas mano draugų, praporščikas Hoffmann, žinomojo generolo Hoffmanno sunus, pažino Rožę Luxemburg, tai jisai drožė jai savo šautuvo rankena. Šitas smugis tikrai buvo mirtinas. Tuoj po to ka-

pralas Runge kirto lavonui savo šautuvo rankena dar kitą lengvesnį smugį. Nuo-sprendis apie jį yra didžiai neteisingas, kadangi tikras užmušėjas buvo praporščikas Hoffmann; bet jo tėvas, generolas Hoffmann, buvo tuomet prie divizijos štabo hotelyje, ir tuo aš sau išaiškinau, kad jisai išėjo laisvas. Rožė Luxemburg neišdavus balso susmuko ant žemės. Pradžioje lavoną įvilko į hotelį ir tiktai vėliau pastebėjo, kad ji negyva. Spėjimas, kad leitenantas Vogel vėliaus nušovęs ją, gabenant iš hotelio, neturi jokio pamato. Laike gabenimo nebuvo iššauta nei vieno šuvio, aš galiu tautai paliudyti, kadangi aš buvau automobiliuje. Kraujas ant vežimo buvo nuo mirtinų šautuvo rankenos smugių. Kuomet mes nuo hotelio atvažiavome prie Londwehr-Kanalo, tai šoferis sustojo, atidarė duris ir sušuko: "Ponas leitenante, aš toliaus nebevešiu tą unguj!" Šoferis ir jurininkas Poppe po to paėmė lavoną ir išmetė į kanalą. Tuomet automobilius apsisuko ir mes visi sugrįžome atgal. Leitenantas Vogel ir kapralas Runge tapo padaryti kaltininkais. Kapitono Welmero liudijimas, kad jisai girdėjęs šuvį, yra klaida arba prasimany-mas".

Iš šito pasakojimo išeina, kad tikrasis žmogžudys buvo sunus to generolo, kuris pasižymėjo Brest-Litovsko taikos derybose. ("Naujienos")

PALIUOSUOTI.

Draugas J. Šukys, buvęs Sąjungos spaustuvės administratorius kovo 28 d. liko paliuosuotas iš kalėjimo. Atsėdėjo 3 mėnesius užtai, kad gynė darbininkų reikalus.

Amerikos kapitalistai gali pasigirt savo "demokratija".

Kitas mūsų draugas J. Masys iš Rochester, N. Y., kuris buvo kaltinamas pri-gulėjime prie K. P., liko išteisintas, nežiurint to, kad vietiniai lietuviški šnipeliai skundė jį, kiek galėjo. Mat jie neturėjo jokių prirodymų, o vien jų tušties žodžiam nė reacionieriai nepatikėjo.

SUVILTA SIRDIS

Dviejų veiksmy drama. Parašė A. V. Bartulis.

VEIKSMAS ANTRAS.

Kambarys ruimingas ir gana švarus. Durys išeinamos tiesiai ir šonuose po vienas; po kairei prie pat durų pianas, po dešinei langas, netoli jo sofa; viduryje scenos didelis stalas ir minkštos kedės. Uždangai pasikėlus, Tamošius tvarko rakandus.

Scena I.

Tamošius (vienas). Cha, cha, cha!.. Žinans, tas mano ponas tai tikras velnias. Jau senas, galva iš plaukų lenda... žinans, plikesnis už mane, ale ne dieve mylėk pamatys mergytę,—nenusėdi, tartum ylos bado. Išdykęs ponaitis, žinans... Kiek jis nuvargsta, prisitranko, žinans kartais parsibeldžia po pusiaunakčio, girtutukas, purvinas, net bjauru dasilytėti... O jau dvokimas,—tartum devynios stipenos, žinans. Bet gi be merginų,—nei valandėlę, vis bent viena turi būt jo namuose ir gana. Žinans, mano paminime, gal jau septintą parsiveža, palaiko, palaiko ir išmeta už tvoros. Juk tai vėjo pamušalas, taip padarys ir šitai. Ji gal but, žinans, nežino jo, aš taip manau. Žinans gaila man jos; apie šeši mėnesiai čia gyvena, nė vieną kartą nemačiau nusijuokiant, visados nuliudus, akįs apverktos, tankiai dusauja, tartum, jaučia kaž-ką sunkaus... Žinans, kaipo senas žmogus, aš jos užklausčia, bet mažai kada tematai. Man vistiek žingeidu žinoti, kodėl ponas uždraudė eiti į šį kambarį. Žinans, ten turi but kas-nors slapto, diplomatiško. (Įeina Leonas).

Scena 2.

Tamošius ir Leonas.

Leonas (užsirukęs papirosą). Senas arba mažas, tai viens ir tas pats. (Prasivėręs dešines duris). Sarafine!

Bronius (už scenos). Taip, aš esu.

Leonas. Ateisi čia! (Įeina Bronius ap-

sitaisęs patarnautojo drapanomis, apie 50 metų senumo, plaukai ilgi, pražilę, barzda tik šonuose, smakras ir usai nuskusta).

Bronius. Ką prisakysite, šviesiausias pone?

Leonas. Pavedu šių namų visą tvarką tau. Prižiūrėk visur švarumą, podraug ir senį, suprantama, dyką nelaikyk, tedirba kiek gali. Užtai gausi keletą rublių algos daugiau... Sutinki?

Bronius. Taip, sutinku. (Sau). To man tereikėjo. Dabar kur kas eisis lengviau. (Išeina).

Leonas (skaito laikraštį; tuo kartu suskamba durų skambutis). Tamošiau, kas nors atėjo. Eik pažiūrėti.

Tamošius (nusigandęs). Dievulėli, aš nieko nešnekėjau!

Leonas (garsiau). Sakau, eik už durų pažiūrėti, kas nors atėjo.

Tamošius. Nesibarkite, šviesiausias pone, senos ausys nedagirdi. (Skambutis antru kartu skambina). Maniau, sakot...

Leonas (piktai). Pasakyta tau, seni!

Tamošius (sudreba). Einu, jau einu. (Sugrįždamas atneša dvi vizitkarti). Teiksitės priimti, šviesiausias pone.

Leonas (pažiūrėjęs). Pakviesi tuos ponus pas mane.

Tamošius. Visa tai padarysiu šviesiausias pone. (Išeina).

Leonas. Žingeidu bus išgirsti koks reikalas atvijo mano dėdę; juk nelabai mėgsta lankytis pas mane.

Scena 3.

Tie pats, Rutkus ir Raseinis.

Leonas (linksmi). Na, kokia laimė dėdę atvijo? (Sveikinasi). Kodėl nieko nerašėte apie atvažiavimą? Bučiau karietą pasiuntęs.

Rutkus. Karietose važinėti,—nenaujie-

na; betgi truputį nuvargau vistiek.

Leonas. Meldžiu prisėsti. Sofa visai nauja, tik kelios dienos kaip iš Paryžiaus parsiusdinta, užtad dėdei labai pritiks po kelionei pisilsėti.

Rutkus (sėdasi). Teisybė, sofa minkšta.

Leonas (Raseiniui). Na, o ką tamsta sakysi? (Rutkui). Atleisite dėde, turiu reikalą su savo fabrikos vyriausiu meisteriu.

Rutkus. Taip, taip... (žvalgosi).

Raseinis. Aš nežinau kas bedaryti? Tiktai iš proto galiu išeiti: darbas reikia išleisti, o darbininkai skyriais eina į šutę. Šį ryt aštuntas skyrius sliesorių įteikė reikalavimą didesnės algos. Neturėdamas galės jų reikalavimo išpildyti,—atmečiau. Na, ir kas iš to? Už penkiolikos minučių, jau visi sliesoriai buvo šutėje...

Leonas. Gana... Koks reikalavimas skurlių?

Raseinis. Šiaip ar taip, bet reikalavimas jų teisingas...

Leonas (piktai). Man neapeina jo teisingumas, bet koks jis?

Raseinis. Viso reikalauja pakelti dešimts kapeikų į dieną. Iš mano pusės, turėtų but pripažinta.

Leonas. Ką? Ir tu su jais?

Raseinis. Ne su jais, bet už teisybę.

Leonas. Tuoj pašauk 50 kazokų! Pastarieji pritiks skurliams geriau, negu dešimts kapeikų į dieną.

Raseinis. Tą atlikite pats; aš rezignuoju iš savo darbo. Atmokėkit kas man priguli; aš nepratęs teptis darbininkų krauju.

Leonas. Nejuokauk, o eik tvarkos prižiūrėti; pagelbon pasikviesk 50 kazokų.

Rutkus. Sunau, darai klaidą kviesdamas kazokus; juk nebe ta gadynė, kuomet kazokų įnagis patenkindavo vargšą visuokuo. Privalai suprasti XX amžiaus progresą ir taikytis prie naujųjų gyvenimo aplinkybių.

Leonas (pamastęs). Apreikšk nuėjęs, kad penkios kapeikos kiekvienam bus da-dėta, kas pasidaro per savaitę 30 kapeikų daugiau. Lai stoja darban.

Raseinis. Nemanau, kad tuomi darbininkai bus patenkinti...

Leonas. Tuomet kazokus užtrauk! O dabar eik su propozicija. (Raseinis išeina).

Scena 4.

Tie pats be Raseinio.

Leonas (sėsdamas). Na, kas gi pas dėdę svarbaus; kaip gerai derlius ant laukų rodo? Beje, vietinė rusų spauda patalpino žinutę buk Karolis pargrįžo iš užsienio, baigęs filosofijos mokslą?

Rutkus. Ir kaip dar... su laipsniu. Jau ir kandidatų bešas į profesorius.

Leonas. Dabar galbut visiškai ne tas?

Rutkus. Stebėjaisi iš jo. Tartum kuni-gaikštis, Vytautas.

Leonas. Jau-gi! Na, o pirma, kalbėti lietuviškai nemėgo, eiles lenkams rašinėdavo.

Rutkus. Ir neužsimink apie lenkus, skaito įžeidimu jo asmens.

Leonas. Ana va! Tikrai stebėtina!

Rutkus. Rodos visai ne tas, ką buvo prieš šešis metus. Didis Lietuvos laisvės šalininkas... Taip jau ir nuo darbininkų netoli nusiritęs, kas man nelabai patinka, jeigu aš neklystu.

Leonas. E, tai jau ženklas prastų vaisių, žinoma, jeigu nesustiprės ateityje. (Piktai). Su tais driežais reikia kovoti! Jie primanę viską iš ponų atimtų, tik ačiu kazokams,—kitaip butų blogai.

Rutkus. Neskaitau teisingu užgirti kazokų nuožmumus, kadangi tie "blagonadėznikai" taip lygiai vaišina Lietuvos tėvynainius, kurie apart meilės tėvynei, nieku nekalti. Lietuviui džiaugtis kazokų drąsumu, butų perdaug naiviška. Neteisinga taip gi, panaudoti kazokus, jeigu darbininkai reikalauja didesnį duonos kąsnį. Mano grynas patyrimas: Jeigu darbininkų, jų pačių ir vaikų skilviai prikimšti,—jie ramūs.

Leonas. Nors, dėdė, skaitai gryniausiu patyrimu, vienok aš su dėdės išreikšta mintimi nesutiksiu... Bet tiek to. Nemanau, kad dėdės atvažiavimo tikslas, sutikti sau priešingą nuomonę.

Rutkus. Anaiptol! Atvažiavimo tikslas prakilnus, kuris suteiks nemaža tau džiaugsmo, kuomet išgirsi.

Leonas. Na, ką jau taip, dėde? (Paspaudžia ant stalo stovintį skambutį).

Rutkus. Noriu priminti apie gerai tau pažįstamą panaitę.

Leonas (linksmomis akimis). Meldžiu apie tai plačiau. (Įėjusiam Tamošiui). Atneši geriausio šampano.

Tamošius. Visa tai padarysiu, šviesiausias pone (išeina).

Rutkus (akimis jį išlydi). Bene užsilikęs nuo Kristaus laikų tas senis... (Abudu juokiasi).

Leonas. Netoli tesiekia; 90 metų senelis. Prigrubęs, neprošalį butų pavaryti, bet gaila; virš 40 metų čia tarnauja.

Rutkus. Neku budu negalima; tai jau butų daugiau, negu nežmoniška. (Tamošius pastatęs tačą su dviem taurėm vyno, eina).

Leonas. Tamošiau!

Tamošius (greitai). Ką prisakysite, šviesiausias pone?

Leonas. Liepta bonką šampano atnešti.

Tamošius. Kaltas, šviesiausias pone!

Leonas. Atitaisyk klaidą.

Tamošius. Padarysiu tai, šviesiausias pone. (Išeina, abudu juokiasi).

Rutkus. Senas žmogelis, butinai jam reikalinga daugiau pailsio.

Leonas. Yra užvaduotojas ir gana smarkus, dar tik vakar pradėjo dirbt. (Paėmęs taurę). Meldžiu dėdės!

Rutkus. Galima. (Geria).

Leonas. O kaip atliepia Kauno šampanas,—lyginai Baltstogės šampanui?

Rutkus. Nors mažo, bet esama skirtumo; Kauniškis neva šarkesnis. (Tamošius bonką šampano padėjęs ant stalo, išeina).

Leonas. Meldžiu, dėde, apie ką buvote pradėjęs.

Rutkus (mąsto). O, o, o, o!... Visai nebučiau atsiminęs. Taigi klausyk: Norė-

jau tau priartinti savo svainės dukterį. Beabejonės tu ją pažįsti?

Leonas. Gal panelė Klara?

Rutkus. Stebėtinai graži ir gamta nesi-gailėjo gabumais apdovanoti.

Leonas. Galbut prie gražaus mokslo?

Rutkus. Ir nekalbėk. Prancužiškai, vo-kiškai, kaip riešutį kremta, o jau lietuviškos kalbos gražumėlis!.. Tartum lakštinga-la čiulba. Apart to, visas turtas jai priguli. Pirmiau buvo kas-kita, bet dabar, seniui mirus, be vargo ją galėsi gauti.

Leonas. Kas-zin ar ji eitų už manęs?

Rutkus. Yra viltis. Kelios savaitės atgal, aš kalbėjau apie tai...

Leonas. Na, o ką ji sakė?

Rutkus. Nė šio, nė to... Matomai, su-tiktų. (Įeina Raseinis).

Seno Laiko Pražutis

It iš tamsaus ukanų skliauto atsikėlė milžiniško ugio baisus senas ir žiaurumo pilnas tvarinys. Jo veidas, tarytum, žmogaus, bet tankiai raukšlėtas ir samanotas. Jo akys giliai įdubę ir perveriančios. O visa išvaizda godum piktumu pasriuvus. Jis turėjo tvirtą, tarytum, geležinį balsą, bet niekuomet dailiai nekalbėjo. Ir štai, kartą storai barškančiu savo balsu sušuko: "Ramumo valanda man jau nubodo! Atsiverkite visos tamsybių uždangos! Kelkitės prietarų gynėjai ir tapkite kareiviais mano!"

Ir atsivėrė didi tamsybių bedugnė, iš kurios prasilejo troškinančioji smarvė...

Jau tarytum ir saulė užgėso, o tik tamsa viešpataus.. Čia jau suklykė, tarytum, pelėdų, klaidingų žmogysčių balsai ir visur pradėjo švaistyti piktieji ereliai; ir dar kiti tamsybių apuokai sukilo ir visi vienu balsu atsiliepė:

"Taip viešpatie, mes jau čia esame."

Išgirdęs jų balsą tasai senis ironiškai prabilo:

"Jūs didvyriai manieji, apginkite mano garbę!"

O garsai iš keturių pusių jam atsiliepė:
 "Taip, viešpatie, visuomet už tavo garbę guldysime galvas savo."

Ir staigiai subaubė griausmingu balsu kanuolės ir sudrebino pasaulį. O tarp besiplėčiančių ugninių liepsnų verpetų pasiliejo latakai kraujo, iš kurio vėl pradėjo kilti, lyginai keršto, bet, švelnaus gailėstin-gumo ir baimės pilni žmogysčių balsai:

"Sulaikyk visa tai, viešpatie, nes jau nepakenčiame."

Ir išgirdęs tokius žodžius senis iš beviltingo piktumo nustebo ir nei žodžio tarti nepajiegdamas, sukniubo savo kareivių kraujuose ir baigė lavonu pavirsti...

Tai seno laiko pražutis. J. Aceris.

MOTINA.

Užauginau aš sunelį,

Krutimis penėjau,

Teikiau laimę ir gerovę,

Kiek tiktai galėjau.

Negailėjau savo kuno,

Del jo kudikystės,

Bile tiktai jam suteikti

Meilę motinystės...

Bet vos tiktai jis sulaukė

Dvidešimts metelių,

Tuojaus tapo jis atskirtas

Nuo savo tėvelių.

Kruvinos tironų rankos,

Del savęs sugavo,

Ir paliko augintojus

Be sunelio savo.

Nes jiems reikia tvirtų spėkų,

Sostam palaikyti,

Tad išvarė jį į karę

Kraujuose plaukyti.

Paguldyti savo galvą,

Kad jie tik puotautų,

Kad iš kitos šalies vargšų

Sau turtus suskrautų.

Taigi ar galiu vadintis,

Sunaus motinėle,

Kad apleista turiu vargti,

Kaip ta gegutėlė?!..

Lakštingalos Vaikas.

BEVILTIS.

Tyli mėlins vandenėlis,

Dengdams save ledynais;

Tyli jisai it nebylys—

Slepias po girių krantais.

Tyli brangi tu meilute,—

Nei žodelio del manęs;

Tyli, rodos, nejausdama,

Kad taip ilgiuosi tavęs!

Tyloj buvus, palikai,—

Vien per brolių atsakei:

"Nemastyk apie mane",—

Trenksmo žodžiais prabilai.

Aišku, brangi, ko tylėjai,—

Laukto ženkle neskubėjai...

Savo minty slaptingoj

Nemylėjai, bet peikiai...

Tai veltui svajojau,

Ir veltui mąščiau,

Liudnumo berybėj,

Beviltis likau!..

J. Aceris.

JAM.

Tikrai iš širdies

Tave aš mylėjau,

Tiktai del tavęs

Gyventi norėjau.

Tu mano siekį—

Meilę sumynei,

Kaip voras pinklėms

Jausmus supyniai.

Skrendantį garsą,

Ar tu pavysi?

Dvasios ramybę,

Ar sugrąžinsii?

E. Dri-tė.

AUŠRINEL.

Neviliok manęs žvaigždele,—

Spinduliais apgauni.

Kuomet prie tavęs meldžiuosi,

Tyliai sau keliauni.

E. Dri-tė.

Sveikatos Skyrius

ORAS IR SVEIKATA.

Rašo Algirdas Margeris.

Tyras oras yra būtinais reikalingas mūsų sveikatai. Kur nėra tyro oro, ten žmonės dažniausiai silpnos sveikatos. Bet prie netyro oro ir visokios ligos lengviau pagauti, užsikrėsti. Ir nestebėtina todėl, kad didmiesčiuose, kur oras labiausiai užterštas yra, žmonės dažniau užsikrečia ir serga įvairiomis ligomis, negu ten, kur oras yra tyresnis.

Kada mes tik prie paprastų aplinkybių žiurime į orą, tai jis išrodo mums tyras. Tačiau tas aplinkybes pakeiskime biskį, leiskime savo kambarin saulės spinduliams įeiti; čia jau pamatysime, jogei ore randasi begalės labai mažų kunelių, ką mes papratę vadinti "dulkėmis". Labai mažos dalelės beveik visko, kas tik yra ant žemės, gali įsimaišyti oran, ten kaboti ir pasilaikyti. Tokios mažos dalelės medžiagos gali paeiti iš gyvulių, augmenų ir mineralų. Juk labai aišku, kad iš gyvulių pusės gali ore pasilaikyti įvairių įvairiausių mikroorganizmai. Iš augmenų pusės gali ore pasilaikyti labai mažos sėklinės, šiaudų nuotrupos, bakterijos, etc. Iš dirvos pusės gali ore pasilaikyti visokių neorganinių medžiagų dulkės, kaip antai: smėlis, geležis, oksidas, kalkiai, visokios užterštos iš vulkanų anglies dalelės, siera, o arčiaus okeanų—druska ir kitokios mineralinės medžiagos, toli išnešiojamos vėjo srovės.

Ligonų kambarių, pačių ligonbučių ir kalėjimų oras jau po daugelį kartų buvo tyrinėjamas. Tokie tyrinėjimai kaip tik ir parodė, jogei ore yra begalės organinės medžiagos dalelių—mikroorganizmų.

Yra net keletas įvairių būdų, suprantama, sužinojimui ore esančių bakterijų. Tam tikras oro apėmis leidžiama per stiklo dudą, sterilizuota vata prikimštą. Suprantama, bakterijos užkliuva vatoje ir ten

pasilieka. Paskui, ta vata išplaujama su labai tyru vandeniu, o vanduo išegzaminuojama. Kas ore buvo, tai be abejo, vandenį bus ir surasta. Jeigu, daleiskime, buvo paimta oro viena kvorta arba litras ir patirta, kiek bakterijų tokiame ore apėmyj yra, tai jau po tam galima išskaitliuoti, kiek bakterijų yra ir didesniame apėmyj. Tačiau yra dar parankesnė metoda,—tai tam tikri negilūs stiklo indai. Čia tokio indo vidujinis paviršius tampa padarytas lipniu, suprantama, su tam tikru maistingu ir lipniu skįsčiuimi. Po tam šitas indas yra laikoma saugiai uždengtu. Kada norima oras tyrinėti, tai šitokis indas padedama tam tikroje vietoje, kur norime ore esančių bakterijų skaičių patirti, ir ten paliekama atdaru bent 25-30 minutų. Bakterijos, dasigavę prie lipnaus indo paviršio, suprantama, ten prilimpa ir pasilieka. Kiek gemalų ten dasigauna ir prilimpa, tiek pasidaro ir kolonijų, nes iš kiekvieno gemalo pasidaro visa kolonija. O suskaičius kolonijas, jau žinoma, kiek bakterijų yra.

Vienok negalima sakyti, kad šiaip surastas ore bakterijų skaičius yra tikras. Juk gali buti daug gemalų, kuriems pataisytas ant indo paviršiaus maistas nėra tinkamas, tad jie vargu gali plėtotis. Manoma, jogei ne miesto oro kubikiniame colyje yra apie 2000 dulkių dalelių, mieste ant gatvių—3,000,000 dulkių dalelių kubikiniame colyje oro; mieste gyvenamuose kambariuose—30,000,000 dulkių dalelių viename kubikiniame colyje oro.

Labai daug mikroorganizmų yra ore žmonių apgyventose vietose, o da daugiau miestuose. Bet kur žmonės negyvena, ten, veikiausia, visai jų nėra. Augštuose oru sluogsniuose ir ant jurių, manoma, kad labai mažai, arba visai nėra mikroorganizmų. Kai kurie mokslinčiai nepatingėjo padaryti tam tikrus bandymus, idant tai patyrus.

Pasteur'is pakėlė daug bonkų apie 6000 pėdų augštumon; jis apturėjo bakterijų tik-tai vienoje bankoje. Tyndall'is iškėlė 27 bonkas net 8000 pėdų augštumon; jis ne-gavo nei vienos bakterijos. Dr. Fisher'is priparodė, kad ant jurių apie 120 mylių at-stui nuo žemės (kranto) oras esąs liuosu nuo mikroorganizmų; bet prie mažesnio to-lumo, butent 90 mylių, oras turįs vos kelis mikroorganizmus.

Ore esančios bakterijos yra priezasti-mi daugelio ligų, dažniausiai džiovos, difte-rijos, rauplių, geltonojo drugio, aziatinės choleros, skarletinos, tymų ir tt., ir tt. Tai yra užsikrečiamos ligos ir išplatinamos ore pasilaikančių bakterijų.

Daug atydžios dedama ant vienval be-siplėtojančios džiovos. Ir džiovos bakterija (*Bacillus tuberculosis*) buvo gana plačiai tyrinėjama. Vienok džiovos ligonių skai-čius yra pastebėtinai didelis. Vienoj tik Europoj kas metai miršta apie milijonas žmonių nuo džiovos. Imant atydžion visą civilizuo-tą pasaulį, tai apie viena dešimta dalis visų žmonių miršta nuo džiovos. Dr. Francine sako, jog tik vienoje Amerikoje džiova miršta kas metai apie 110,000 žmo-nių. Spjaudymas viešose vietose labiausiai šitą ligą išplatina. Iš sausų seilių džiovos gemalai pakyla oran, ten suradę sau tinkamą vietą, smarkiai dauginasi ir paskui varo mirtiną darbą.

Ne tiktai pavojingi mikroorganizmai padaro orą netinkančiu ir pražutingu svei-katai, bet taip-pat ir visokios neorganės medžiagos. Čia trumpai pakalbėsime apie tai.

Keli metai atgalios čia buvo iškilęs trukšmas apie arseniko (žiurkzolių) dėjimą į sienines popieras. Tokios popieros užterš-davo kambarius arseniku, kaip žinome, smarkiais nuodais.

Arseniko buvimą sienos popieroj ar parvuotuose audekluose galima labai len-gvai patirti. Užtenka sukarchyti tokios po-pieros ar audeklo gabalą į mažiukus gaba-lėlius, pavirinti vandenyj, įdėti apie 10%

tvirtos chiorinės rugšties, įdėti mišinin va-rinio drato. Jeigu tik dratas pajuos bis-ku-tį, tai reiškia, kad arseniko yra, jeigu ne-pajuos,—nėra.

— Darbo žmonės dažniausiai turi kvėpuo-ti prastą ir jų sveikatai kenksmingą orą. Viena, kad darbininkai gyvena vietose, kur oras yra užterštas nuodingais fabrikų ga-zais, antra, kad kai-kurios išdirbystės yra stačiai kenksmingos sveikatai. Čia reikia pakartoti labiausiai sveikatai kenksmingas išdirbystes: titnago kapojimas, adatų ir pie-lyčių dirbimas, litografavimas, raidžių dir-bimas, akmenų kapojimas, stiklo dirbimas, audimas, dažų dirbimas, odų išdirbimas, cigarų dirbimas ir tt., ir tt., Bovelninių au-dinių dulkės yra labai pavojingos sveikatai. Prie šitų darbų daugiausiai dirba moters, žinoma, jos daugiausiai ir nukenčia. Šito-kie darbai kiekvienam, o jau ypač mote-rims, mirtį paskubina. Gal bovelnų verpi-mo ir audimo išdirbystė ir tuom yra labai pavojinga sveikatai, kad ten dirbama prie augštos temperatūros. Tokiu budu, dirbtu-vės neišvėdinama, nes vienval laikoma už-dartyos, kad butų šilta. Žinoma, ir prie augštos temperatūros galima orą išvėdinti, bet ar tai rupi dirbtuvių savininkams darbo žmonių sveikata! Jie rupinasi tik savais reikalais.

Užbaigiant, reikia pasakyti, joguei at-mosferinis oras tampa užterštu per žeminį orą. Mat, yra oro žemėj net apie 20 pėdų gilumoj. Oras dasigauna žemėn, supran-tama, veikiant jo spaudimui ir spaudimui didelių vėjų. Pettenkofer'is surado (1870), kad oras žemėje nėra taip tyras, kaip pap-rastas oras. I. Price padarė mėginimus ir praktiškai patyrė skirtumą tarp atmosferi-nio oro ir žeminio oro. Šitos dvi toblytėlės tą skirtumą labai aiškiai parodo.

Atmosferinio oro sudėtiniai, imant 100 dalių apėmį:

Nitrogeno	70.00%
Degio	20.96%
Angliadvidegio04%
	100.00%

Žeminio oro sudėtiniai:

Nitrogeno	79.00%
Degio	10.35%
Angliadvidegio	9.74%

 99.09%

Matome, kad žeminiame ore yra tik pusė degio, butent tik 10.35%. Užtat angliadvidegio yra net 9.74%. Šitoks didelis angliadvidegio perviršis, o degio nedateklus, parodo, kad žeminis oras yra labai netikęs kvėpavimui. O tačiau kada šitoks oras išsiveržia iš žemės, be abejo, jis užteršia atmosferinį orą, vadinasi, tą orą, kuris yra apsiautęs žemės paviršių.

Žinoma, tokis žymus angliadvidegio žemės ore pasidauginimas yra aiškinamas tuomi, kad puvančios organės medžiagos dirvoje pagamina tokią angliadvidegio sumą. O net pusiau sumažėjimas degio yra aiškinamas tuomi, kad bakterijos ir oksidacijos įvairūs procesai sunaikina tą degio sumą. Ir išties, žemės oras talpina savyj daugybę bakterijų ir kitokių mikroskopinių gyvūnelių. O tai nieko stebėtino, nes reikia žinoti, jogei kiekvienas kubikinis centimetras žemės talpina savyje nuo 200,000 iki 1,000,000 bakterijų. Tačiau reikia pastebėti ir tai, kad nedirbamos žemės oras yra labiau liuosas nuo organinių netyrumų, negu oras žemės, kuri yra dirbama ir gerai įtręšta. Tai lengvai užtėmyti galima dideliuose miestuose ar šiaip jau vietoje, kur yra verčiama visokios puvančios medžiagos. Ten oras yra sunkus kvėpuoti ir net dvokiąs. O jeigu pabudavojama namas ant tokios vietos, tai žinoma, kad kambariuose beveik visada bus stoka degio.

Patartina tiems, kurie gali tai padaryti, visados buti ar gyventi tokiose vietose, kur oras yra tyras. Tai yra sunku darbu žmogui padaryti, bet, bekovojant už geresnį buvį ateityj, reikia kiek tik galima, stengtis, kad po biskį pagerinus savo buvį ir dabartyj. O didelės ir labai rupestingos pastangos niekad nenuveina vėjais.

VIRIMO TIKSLAI.

1. Virimas maistui suteikia gardumą. Norint suprasti kaip virimas pataiso skonį, mums reikia tik pastebėti skirtumą tarp žalios mėsos ir pagamintos stalan. Teisybė, virimas užkenkia gardumui kai-kurių vaisių, kaip žemuogių, bet jis pataiso skonį visokios mėsos ir daugumo daržovių.

2. Virimas padaro maistą lengviau suvirškinamam. Daržovinių maistų virimo tikslu yra padaryti juos lengvesniais suvirškinimui ir gardesniais. Pavzd., bulvės turi didelį apstį skorbylo, bet jis yra uždarytas mažuose, kaip ir medžio medžiagos, krepšeliuose, o kol skorbylo yra šituose krepšeliuose, tol virškinimo syvai negali prie jo prieiti. Syvai mažai jėgos turi, arba neturi jos visai krepšelių ištarpinimui ir todėl žalia bulvė yra nesuvirškinama, prie to ir negardi. Virimas suminkština medinguosius krepšelius ir paleidžia skorbylą.

Teisybė, daug rūšių mėsų yra langviau suvirškinama, jei jos mažiau virinamos.

3. Virimas prašalina pavojų nuo bakterijų. Kai-kurie mūsų maistų turi mažyčius gyvūnelius, vadinamus bakterijomis. Vieni jų, patįs nebudami pavojingais, išmeta nuodingus elementus, kiti yra patįs pavojingais, ir galėtų mums nemažai užkenkti juos gyvus nurius. Ypatingai kiaulienoje, jautienoje ir žuvyje kartais buna daugybės mažyčių kirmėlaičių, kurios gyvos patekę mūsų kuan, pagimdytų sunkią ligą, o gal ir mirtį. Kiaulienoje, jautienoje ir žuvyje kartais buna bakterijų, kurios žmogaus viduriuose gali išaugti į soliterį (juostinę kirmėlę). Karštis bakterijas užmuša ir todėl kiaulieną, jautieną ir žuvį, reikia visuomet gerai išvirint. Aviena mažiau šitų bakterijų turi, bet taip-pat nereikia valgyti nevirus.

Mes jau žinome, kad pienas tankiai yra šutinamas arba, taip sakant, sterilizuojamas, panaikinimui ligos bakterijų; delei to, visuomet reikia žiūrėti, kad kiekvienas maistas pirm valgymo butų gerai išvirintas.

Lazdynų Pelėda.

VAIKŲ SKYRIUS

UDIOGENAS, IŠMINTINGAS ŽMOGUS.

Korinte, Graikijoje, kartą gyveno didžiai išmintingas žmogus, vardu Diogenas. Žmonės, dagirdę apie tą labai išmintingą vyrą, iš visų kraštų žemės keliavo, kad pamatytų jį ir pasikalbėtų su juo.

Išmintingas Diogenas buvo savotiško būdo žmogus. Pavyzdžiui, Diogenas nepripažino tai, kad žmogus galėtų turėti kornors daugiau, negu jam būtina reikalinga. Jis sakydavo, kad žmogui nereikalingas perviršius. Užtat ir jisai pats negyveno gražuose namuose, bet miegojo "tuboje", arba statinėje, kurią ritinėjo vieta nuo vietos. Dienas Diogenas praleisdavo besėdėdamas po saulės spinduliais, ir bepasakodamas gudrybes žmonėms, kurie susirenka jo klausyt.

Vieną dieną žmonės pamatė Diogeną vaikščiojant gatvėmis su žibintuvu rankoje, ir besidairantį, lyg kad ko jį ieškant.

—Kam tu vartoji žibintuvą, kuomet saulė šviečia?—kas tai užklausk.

—Jieškau gero žmogaus,—atsakė Diogenas.

Kada Aleksandras Didysis aplankė Korintą, kuomet visi žmonės susirinko jo pažiūrėti. Bet, Diogenas nėjo, o jisai buvo vienatinis žmogus, kurio Aleksandras paisė.

Ir delto, kad išmintingas žmogus nėjo pažiūrėti karaliaus, tai karalius nuėjo pamatyti išmintingą žmogų. Jis atrado Diogeną gulint ant žemės prie savo statinės. Jis gėrėjosi saulės šviesa ir šiluma.

Kada Diogenas pamatė karalių su dideliu buriu žmonių ateinant link jo, jis atsisėdo ir žiūrėjo į Aleksandrą. Karalius Aleksandras pasveikinęs žodžiais, tarė:

—Diogene, aš girdėjau daug ką apie tavo išmintį. Ar nėra kas tokio, ką aš galėčiau padaryti dėl tavęs?

Taip,—tarė Diogenas—tu gali pasitraukti į šalį, kad neužstotum saulės šviesos nuo manęs. Vertė Ivonėlis.

LAKONIŠKAS ATSAKYMAS.

Daug mylių atokiai nuo Rymo, senuos praetis laikuos, buvo pagarsėjusi šalis vardu Graikija. Graikai tais laikais nors ir buvo kulturoja pakilę, vienok vienybės pas juos nebuvo. Nesutikimų priežastimi buvo tas, kad kiekviena apielinkė turėjo savo nuosavus valdonus.

Žmonės, gyvenanti pietiniam krašte buvo vadinami spartanais. Apielinkė, kurioje jie gyvena, buvo vadinama Lakonija. Delto, apart spartanų, jie vadinosi dar ir lakonais.

Vienu iš nepaprastų pasižymėjimų spartanų buvo, tai kalbėjimas atvirai, nevartojant per daug žodžių, o tik tiek, kiek reikalinga supratimui. Ir delto trumpas atsakymas gavo vardą "lakoniškas atsakymas".

Žiemų linkui apielinkė buvo vadinama Makedonija. Šitą dalį žemės arba apielinkę tuo laiku valdė karininkas karalius Pilypas.

Vieną sykį tas Makedonijos karalius užsigėidė likt valdonu visos Graikijos. Sušaukė skaitlingą kariuomenę ir užpuolęs ant kitų apielinkių privertė jas jį vadinti jų valdonu-karaliu. Tik viena Lakonija buvo ne po jo valdžia. Todėl jis pasiuntė spartanams laišką, sakydamas: "Jeigu aš eisiu į jus šalį, aš išnaikinsiu ją visiškai".

Už kelių dienų nuo spartanų sugrįžo atsakymas. Kada tas karininkas karalius atplėšė laišką, jame rado parašyta tik vieną žodį: "Jeigu".

Toks atsakymas buvo suprantamas taip: "Mes, spartanai-lakonai nesibijom tavęs, kol tas mažas žodis 'jeigu' stovės tau ant kelio." Vertė Ivonėlis.

K O R E S P O N D E N C I J O S

LOS ANGELES, CAL.

29 d. vas. 1920 m. LMPS. 66 kp. paren-gė draugišką vakarėlį. Vakarieniškas pagaminimui pasidaravo šios draugės: J. Rufienė, M. Elk ir M. Pauliukonienė. Buvo kalbos, toastai. Gaila, kad mūsų draugai, kurie kalbėjo, negalėjo išsireikšti tikroji darbininkiškoji dvasioji, nes siaučiant negirdėtai pasaulyje reakcijai, kiekvienas saugojasi, kad nepramesti žodį, kurį mūsų lietuviški Judošiai neša "karštą" valdžiai. Neabejotina, kad ir ant šio vakaro buvo šnipų, nes jie nepraleidžia pirmieviškų parengimų. Stebėtina, kad valdžia žino net privatiškus pirmieviškų žmonių gyvenimus. Matyt, kad mūsų broliai lietuviai-Judošiai ir neturi ką skųsti, nes visi prisilaiko įstatymų, tai nors papasakoja kaip kas gyvena, koki žmonės pas ką lankosi ir tt., bet nieko nepelno.

Kalbėjo šie draugai, kurių kalbos yra vertos paminėjimo: pirmiausia kalbėjo d. Baker (kuris pats ir atidarė vakarą, bet apie tai vėliau); jis kalbėjo apie moterų vergiją seniau ir dabar, kaip moteris buvo vergės ir dar tebėra, tik kitokioji forma. Jo kalba padarė įspūdį klausantiems.

Draugas Burba kalbėjo apie savo draugus, kurie sėdėjo kalėjime, o kiti dar tebesėdi, kaip jie kenčia, už vargus proletarų ir tų pačių šnipų, kurie juos ten įsodino. Kalbėjo taip-pat apie meilę artymo, žmoniškumą. Draugas Narijauskas kalbėjo apie apšvietą.

Nors tai buvo moterų surengtas vakarėlis, bet moteris tik viena kalbėjo (išskiriant vakaro pirmininkę). Ji kalbėjo apie reikalingumą moterim lavintis ir kad moteris per daug užsiima privatiniais savo pasikalbėjimais, kurie priveda prie nereikalingų piktybių. Jokių viešų pasikalbėjimų sulyg jos pasakymo pas mumis nėra. Moters labai įsiseidė jos kalba, matomai, tiesą pasakė.

Po vakarienei buvo programos. Labiausia žmonėms patiko Lietuvos himnas iš "Laisvės", parašytas Debesėlio. Nežinau ar žmonės suprato tuos tiesos pilnus žodžius, ar jie manė, kad tai čia tas Kudirkinis himnas. Kai-kurie net atsistojo, bet išgirdę žodžius atsisėdo..

Po programai buvo žaidimai iki vėlybos nakties.

Žmonės išsiskirstė labai patenkinti. Ant galo turiu patėmyti vakaro tvarkos vedėjai, kad šitokis kulturiškas parengimas buvo visai be jokio atidarymo; nepasakė nė kas rengė, nė delko. Mes ir paprastą balių, jeigu tik buna šioks-toks programėlis, visuomet paaiškinam keno yra surengtas ir kokiam tikslui ar naudai. "Eikite, sėskite ir valgykite"—buvo pasakyta svečiams.

Kurie draugai suprato šitokius parengimus, nieko nelaukę pradėjo kalbėti, o kurie nežinojo, tai pakilę nuo stalo nuėjo, nes nebuvo paaiškinta kaip turi būti. Šitokių stambių klaidų mes turime vengti ir mokyti žmones, nes likome tik vienintėlė organizacija, kuri turi sau už pareigą žmones šviesti kaip apsiėjime, taip ir darbininkškame susipratime.

Paties valgio gaminime yra peiktino, bet tą paliksiu; tikiu, kad kitą kartą bus viskas geriau. Jei neklystu, tai šis vakarėlis yra pirmas Los Angeles istorijoje.

Los Angelietė.

BENLD, ILL.

LMPS. 71 kp. susirinkimas įvyko 1 d. sausio ir nutarta buvo rengti teatrą ir balių ant 14 d. vasario. Vienok tas nutarimas nebuvo išpildytas viena delto, kad siautė ligos, o antra del silpno darbavimosi mūsų draugių. Turint mums miesto viršininką lietuvių draugą (? Red.) K. G., gerai apsi pažinusį su visuomenės judėjimu, tai tas vakaras būtų galima buvę surengti, jei drau-

gės tik butų pasidarbavusios. Apgarsinimai buvo išplatinti visur ir net iš apielinkių buvo atvažiavę žmonių. Jie klausė kodėl tas balius neįvyko, o gal delto, kad "keiksas" nenusisekė iškepti, o gal ir pavėlavo, kurios manė kepti del minėto baliaus.

"Moterų Balso" Nr. 1 tilpo žinutė, kur paminėta, kiek nuveikta kuopos per metus. Tas labai linksma, jeigu iš moterų atsiranda veikiančių; tik liudna, kad yra tokių, kurios savo neprotingais pasiūlymais daug betvarkių daro.

Augščiau paminėtame susirinkime norėjo įstoti 2 naujos narės, kurias perstatė d. K. Guzevičienė. Perstačius tas naujas nares, 4 senos draugės užprotestavo. Tokiu budu viena iš jų buvo nepriimta, nors kitos draugės aiškino ir sakė: "mes nieko prieš jas neturim". Kai-kurios taip įsikarščio, kad net pradėjo pasakoti apie privatišką gyvenimą, smerkdamos jas visai netinkamais viešame susirinkime išsireiškimais ir žodžiais. Toks pasielgimas kai-kurių mūsų draugių yra labai peiktinas.

Na, ir atrado našlę kaltą tame, kam ji ilgai našlauja ir du našlaičius auklėja,— nepriėmė į kuopą. Kuo-gi tie du našlaičiai kalti, jeigu jų motinėle ilsisi jau šaltoj žemelėj, o antrojo išvažiavo į platų pasaulį sau laimės jieškoti. Tie kudikiai turi buti priglausti svetimų žmonių.

Taip užsipuldinėti nepritinka susipratusioms moterims.

Pas mus labai įeina į madą parengimai, kur jaunimas susideda po pusdolerį, pridaro raugalo, užprašo kokį-nors smuikininką ir linksminasi, kad net ištolo girdėti, ir atrodo lyg devynios katės į maišą suvartytos kniaukia. Į tokius parengimus atsilanko net kai-kurios progresistės. Tas jaunimas susirinkęs šoka, trypia, net grinčios langai barška. Tokius "parengimus" čia vadina "kardaišiais". Sarmata yra rengti tokias vakaruškas, o da labiau nepritinka progresistėms lankytis jose.

Draugės! Meskime tuos netikusius pa-

pročius, o imkimės daugiau skaityti. Skaitykime moterų organą "Moterų Balsą". Tik skaitydamos ir lavindamosi, mes geriau suprasime savo reikalus ir išmoksime naudingo veikimo ir pagerbimo kitų draugių. Paduokime viena kitai ranką ir žengkime pirmyn!

K. L. Našlaitė.

ROCKFORD, ILL.

Kadangi apie mūsų kuopą niekada nesimato jokių pranešimų, tai, rodos, kad jos visai kaip ir nėra. Taigi, aš bandysiu kiek-nors pabriežti apie mūsų kuopos gyvavimą ir jos atliktus darbus.

Čia gyvuoja LMPS. 5 kuopa nuo 1914 metų, ir per tą visą laiką puikiai darbavosi ir daug atliko naudingo darbo del visuomenės labo, bet ir daug teko pergyventi sunkių laikų, ypač 1919 m., kada "grigaitinės socialistės" bandė LMPS. 5 kuopą pakreipti į savo pusę. Tuomet kuopa labai nusilpnėjo. Mat, kada jos savo generolą Grigaitį kvietė kalbėti, tai kuopai tas kaštavo 50 dolerių; apart to, tos grigaitinės visokiais budais stengėsi demoralizuoti kuopos nares. Bet kada tos ponios tapo iš kuopos prašalintos, tai nežiurint visų pergyventų nesmagumų, kuopa vėl pradėjo gerai gyvuoti. Prie kuopos prisirašė pusėtinai daug naujų narių—nuo 18 narių priaugo iki 45, ir visos narės energingai veikė.

1919 m. parengė 2 prakalbas, 2 pristatymu, vieną šiaip su programu vakarėlį, vieną draugišką išvažiavimą, 2 maskaradų balius su dovanomis ir nemažai išplatino literatūros. Visą tą laiką labai puikiai sekėsi, bet užstojus 1920 metams, pradėjo siausti reakcija visoj šalyj, neaplenkdama nė mūsų miesto. Net iš LMPS. kuopos kelios narės nukentėjo. Tokiu budu veikimas sustojo, nes likosi areštuota keletas narių ir paskirta deportavimui, o tos kurios liko liuosos, taip-pat nieko neveikia, bijodamos valdžios persekiojimų. Vienok nevertėtų taip labai bijotis ir nustoti veikus, nes mūsų kuopai jokio pavojaus nėra. Kuopa turi

čarterį ir gavo nuo valdžios leidimą laikyti susirinkimus ir jau vieną susirinkimą laikė 7 d. kovo. Nežiurint į visa tai, daug narių neatsilankė į susirinkimą, matomai, draugės vis dar bijosi.

Draugės, lankykitės į susirinkimus ir veikite kaip kad ir pirmiau veikėt, nes mums jokio pavojaus negresia iš valdžios pusės ir mes galim veikti taip, kaip pirma veikėm. Kuopa rengia perstatymą "Meilė ir Veidmainystė", taip-pat nutarė rengti draugišką vakarienę. Taigi, draugės, visos prie darbo, nes darbas mūsų laukia.

Susirinkimai įvyksta pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio Manlague House, 1528 S. Main St. Raudonoji Rožė.

SO. BOSTON, MASS.

Naujienos.

Kovo 14 d. š. m. social-patriotai turėjo prakalbas. Kalbėtojų buvo smalavirų taradaika Z. Puišiuotė. Savo prakalboje nieko nepasakė, apart šmeižimo darbininkų draugijų bei organizacijų. Minėta panelė toje savo prakalboje specialiai išpylė visą savo pančiaką pelenų ant kairiųjų veikėjų, kurie kalba apie revoliuciją. "Kaip gi galima nesitaikyti prie aplinkybių; nors butum gerų norų, ideališkas žmogus, nesitaikant neteksi baltos duonelės su sviesteliu ir keptais karveliais". Nepaliko neapdrabsčius purvais ir L. M. P. Susivienijimo. Sako: didžiama kuopą jau sugriuvo, o kitos griuva, kaip tai, Paterson, N. J. ir Worcester, Mass. už tai, kad gramatnos pasitraukia. O "M. B." red. Šukienė nemoka rašyti. Ir daugiau panašių visokių nesąmonių pripasakojo. Matydama panelė, kad publika neploja, apart kelių senbernių, kurie buvo įsižiūrėję į šilkinės pančiakas, baigė savo pasaką ir greitai nunešė savo šilkinės pančiakas nuo pagrindų. Iš publikos pasipylė daug klausimų. Pirmininkas, matydamas, kad bus riestai, nubėgo greit paskui panelę. Tuomi ir užsibaigė taradaikos pasaka.

Tataitė.

"Keleivio" bėdos.

Kovo 15 d. š. m. "Keleivio" spaustuvės mašinoje buvo įlindęs deglys: sustojo mašina ir nebespauzdina "Keleivio", per tai laikraštis išėjo suvėlintas. Užeinu į "Kel." red. seredos vakarė, 17 d. kovo nusipirkti "K.", bet gaunu atsakymą, kad sugriuvo mašina. Įeina kitas žmogus, taip-pat prašo laikraščio, tam Gegužis atsako, kad šią savaitę "Keleivio" nebusi. Žmogus klausia, kas atsitiko? Ponas Geg. atsako: "komunistas įlindo į mašiną ir nespauzdina "Keleivio".

17 d. kovo Municipal name buvo pašaukti "Keleivio" leidėjai pp. J. Gegužis ir St. Michelsonas pas "daktarą", kuris klausinėjo, kaip tas deglys buvo įlindęs į tą mašiną. "Daktaras" paskyrė balandžio 1 d. tam degliui padaryti pilną egzaminaciją. O negeistinąjį deglį "Keleivio" ponams surado "daktaras" Edison Electric Light Co.

Pėtnyčioj sutinku Broadway einant vieną mūsų menševikų. Užklausu jo, kokis galas atsitiko "Keleivio" leidėjams, kad patraukė juos atsakomybėn Edison Elec. L. Co. Pradedam diskutuoti. Iš diskusijų paaiškėjo, kad "K." leidėjai bandė elektros pagelba subankrutuoti kapitalizmą. Mano oponentas užreikšė, kad tokis budas praktiškesnis ir geresnis vykinti socializmą, negu revoliucija.

Žmonės rašo ir kalba, kad Soc. Partija turėjo negyvą raidę. Dabar žmonės rašo ir sako, kad "Keleivio" leidėjai prie mašinos turėjo prisivedę gyvą raidę.

Kairieji rėkia, kad mūsų menševikai nekovoja su kapitalizmu, o ypatingai vada. Aš čia nurodžiau kaip faktą, kad tie ponai kovoja kaip teorijoj, taip ir praktikoje. Stumbrių Švilpa.

("Kel." leidėjus 15 d. kovo patraukė atsakomybėn Edison Elec. Light Co. už naudojimą elektros be kompanijos žinių. Pirmam tardyme prisipažino prie kaltės Gegužis ir Michelsonas).

Liet. Moterų Progr. Susivienijimo Reikalai

LMPS. P. KOM. TARIMAS I. (1920 m.)

L.M.P.S. Pildomajam Komitetui.

Draugės:—

Kadangi sulyg LMPS. konstitucijos yra reikalaujama, kad LMPS. centro izdininkė ir administratorė būtų po kaucija, tai šiuomi darau įnešimą, kad LMPS. centro izdininkė ir "Moterų Balso" administratorė užsistatytų po du tukstančiu (\$2000) dolerių kaucijos.

Kaucija turi but užstatyta greitu laiku.

K. Petrikienė.

Su įnešimu sutinku K. B. Karosienė.

Sutinku su d. K. Petrikienės įnešimu.

Balsuoju už. M. J. Ramanauskienė.

Jeigu dar ligišiol izdininkė ir administratorė nepastatytos po kaucija, tai sutinku, kad tuojaus užstatyti po \$2.000 kiekvieną.

B. Bočkiutė.

LMPS. PILD. KOM. TARIMAS II.

L. M. P. S. Pild. Komitetui.

Draugės:—

Mums prisieina susitikti vėla su nesmagumu, t. y. LMPS. centro izdininkė neužsistato kaucijos. Jai rašiau laišką, pranešdama Pild. Komiteto nuosprendį reikale kaucijos didumo, bet ji į tai nieko neatsakė. Vėliaus pasiūnciau registruotą laišką, į kurį taip-pat nieko neatsakė. Man rodos, kad čia kas-nors tokio yra veikiama.

Aš manau, kad veikiausiai turime pasiūsti ypatają pas izdininkę, kuri ypatingai dalykus ištirs ir jeigu ji atsisakys užsistatyti kauciją, tai turi rezignuoti iš izdininkės vietos. Jeigu tas nepavyktų, tai mūsų pasiūsta ypata turi kreiptis prie advokato ir stengtis atimti pinigų.

Malonėkite išreikšti savo nuomonę šiame reikale ir jeigu sutinkate siūsti ypatają, tai nominuokite ką-nors. Kol dalykai plačiau paašikės, manau, kad viešai nieko nereikėtų skelbti.

K. Petrikienė.

Tarimą gražinkite kuogreičiausia.

Pilnai sutinku su tuo sumanymu—siūsti ypatają patirt dalykus kas del izdininkės kaucijos. Ką siūstį aš nežinau, todėl nė ne-nominuoju. Gal jūs geriau žinote? Aš sutinku ką paskirsite. Žinoma, reikia ypatos, kuri turi laiko ir supranta dalykus, nes gali prisieiti kelios dienos sugaišti, jeigu norės viską sutvarkyti.

K. B. Karosienė.

Sutinku, jei yra reikalas pasiūsti ypatają pas mūsų izdininkę ir kad toji ypata pasiūgtų geriausia reikale apsaugojimo pinigų. Aš nominuoju K. Petrikienę, kad ji tą darbą atliktų greitai, kaip galint.

A. Jurevičienė.

Jeigu izdininkė nieko neatsako į laiškus, tai sutinku, kad būtų pasiūsta ypata, kuri nuvažiuotų pas izdininkę ir sutvarkytų reikalus. Nominuoju K. Petrikienę, jeigu jai laikas pavelys; jeigu galima, nominuoju ir M. Undžienę.

B. Bočkiutė.

Kadangi centro izdininkė neužsistato kaucijos ir nepraneša ką mano tuomi atsiekti, tai sutinku su d. Petrikienės sumanymu—pasiūsti ypatają, kuri ištirtų plačiau dalyką. Tas darbas turi but atlikta kuoveikiausia. Nominuoju K. Petrikienę.

J. M. Ramanauskienė.

Gyvenimo aplinkybėms neleidžiant sugaišti kelių dienų, paskiriu į savo vietą d. J. B. Šukienę.

K. Petrikienė.

E. N. Jeskevičiūtė,

LMPS. Centro Sekr.

Įgaliojimas.

Šiuomi įgaliojame d. J. B. Šukienę nuvažiuot ypatingai pas LMPS. centro izdininkę ir rupintis ją (izdininkę) padėt po kaucija \$2000.00, kaip kad reikalauja mūsų konstitucija.

LMPS. Pildomasis Komitetas

K. Petrikienė, sekr.

PROTOKOLAS LMPS. III APSKRIČIO V KONFERENCIJOS.

Konferencija įvyko vasario 22 d. 1920,

Ežerskio svetainėj, 4600 So. Paulina St., Chicago, Ill.

Konferenciją atidarė organizatorė M. Dundulienė, 11 val. ryte.

Mandatų priėmimo, spaudos ir rezoliucijų komisijon išrinkta draugės M. Meškauskienė, P. Mikolainienė ir M. Lukauskaitė.

Tvarkos vedėja išrinkta P. Raudienė.

Delegačių pribuvo: nuo 9 kp.—M. Meškauskienė, Janušienė, Slančiauskienė, Grušienė, Mikolainienė, Kemežienė, Vikšrienė; nuo 25 kp.—J. Sadulienė, J. Kučinskienė, G. Kučinskienė, K. Jonušienė, P. Raudienė, V. Misevičienė; nuo 47 kp.—M. Lukauskaitė ir O. Remeikienė; nuo kp.—K. Ribelienė, Z. Petkienė. Viso delegačių pribuvo nuo keturių kuopų 18. Suteikus rajono valdybai sprendžiamą balsą, pasidarė 20 deleg. su sprendžiamais balsais.

58 kp. pranešė, kad negalėjo dalyvauti, nes neįvyko susirinkimas, tai negalėjo išrinkti delegačių.

Sekretorė O. Vikšrienė perskaitė protokolą, kuris liko priimtas su pataisymu. Ta vieta, kur pasakyta: "Rezoliucijų komisija pasiaiškino, kad rezoliuciją, užgyrimui Soc. Kair. Sparno "Naujienos" iškraipė kaip joms patiko". Žodžiai "kaip joms patiko"—išmesta.

6. Atsilankius 58 kp. narė, Ryškienė pranešė, kad kuopa labai silpnai gyvuoja, ir delegačių delto neatsiuntė. Organizatorė M. Dundulienė prisizadėjo sutvarkyti minėtą kuopą.

7. Skaityta laiškas nuo 67 kuopos, reikalaujantis sugrąžinti į rajoną sumokėtas duokles. Remianties abelnomis organizacijos taisyklėmis, nutarta negrąžinti mokescių.

8. Skaitytas laiškas nuo 25 kuopos, kuriame kuopa skundžiasi, kad L. M. P. S. P. Kom. kėsina panaikinti 25 kuopą delei to, kad 67 kuopa atsisako pildyti Pild. Kom. nutarimą—vienytis su 25 kuopa. Laiškas priimtas.

9. Raportas organizatorės M. Dundulienės, priimtas.

10. Iš sekretorės, O. Vikšrienės, raporto paaiškėjo, kad visas rajono darbas vedamas geroj tvarkoj. Įplaukų buvo bėgiu keturių mėnesių nuo pereitos konferencijos \$24.82; išlaidų bėgiu to laiko \$24.82. Izde yra nuo seniau likusių pinigų \$65.38. Sekretorės raportas priimtas.

11. Izdininkė, Žemaitė, paaiškino, kad jos raportas sutinka su sekretorės raportu. Izdininkės raportas priimtas.

12. Komisijos rengimo velyknakčio vakaro Meldaziio svetainėj raportas parodė, kad stropiai rengiamos prie minėto vakaro, nes kiekviena narė pasizadėjo gauti ką geriausio galės vakaro programui. Raportas priimtas.

13. Spaudos ir rezoliucijų komisija pranešė, kad jai pavestą darbą ji atlikus gerai. Raportas priimtas.

14. Prakalbų maršruto rengimo komisijos raportą išdavė O. Vikšrienė. Pasirodė, kad Baltrunytė buvo apsiėmus kalbėti, bet persikeitus gyvenimo aplinkybėm, ji negalėjo išpildyti prizadėjimo. Raportas priimtas. Komisija palikta ant toliaus veikti.

Įnešta ir priimta (su papildymu) protesto rezoliucija prieš Lietuvos "misiją". Nutarta patalpinti rez. lietuvių spaudoj.

16. Įnešta ir priimta protesto rezoliucija prieš valdžios žiaurias pastangas areštuoti ir deportuoti susipratusius darbininkus. Nutarta išversti anglų kalbon ir patalpinti anglų ir lietuvių laikraščiuose.

17. Įnešta ir priimta rezoliucija prieš L. D. L. D. darbo trukdytojus. Nutarta patalpinti laikraščiuose.

18. Svarstyta L. M. P. S. 25 kp. laiškas. Visapusiai apkalbėjus pasirodė, kad Pild. Kom. tarimas panaikinti 25 kuopą, kartu su 67 kuopa, delei pastarosios užsišpyrimo, yra neteisingas.

19. Nutarta padaryti Pild. Kom. pastabą, kad vietoje, kur jau yra susitvėrę kuopos, neleistų kitai kuopai tvertis. Kur jau yra dvi kuopos, kaip pavyzdžiui, Roseland,

III., kad stengtųsi perkelti vieną kuopą į kitą distriktą, jei ta kuopa atsisako, tai ją panaikinti, idant savitarpiniai nesutikimai nekenktų L. M. P. S. veikimui.

20. Nutarta paskatinti L. M. P. S. III Rajono kuopas rengti kuodaugiausia prakalbų, prelekcijų ir referatų; žiemos metu svetainėse, o vasarą—išvažiavimuose.

21. Duotas sumanymas, kad rajonas įsteigtų lavinimosi mokyklą, kur kuopų narės galėtų lavintis. Nutarta atidėti ligi sekančiam rudeniiui.

22. Sekretorė O. Vikšrienė pranešė referendumo pasekmes rinkimo valdybos L. M. P. S. III Rajono 1920 metams.

Daugiausia balsų gavusios sekančios draugės: org. M. Dundulienė; sekr. O. Vikšrienė; išd. J. Žemaitė; komiteto narės: A. Meilienė, O. Margerienė.

Rinkimų pasekmes pertikrino II Raj. valdyba savo posėdyj.

23. Sekamą konferenciją nutarta laikyti Waukegan, Ill.

Susirinkimą uždarė 3.30 val. po pietų.

Konf. pirm. P. Stiklytė-Raudienė.

Konf. sekr. O. Stiklytė-Vikšrienė.

LMPS. V R. KONF. PROTOKOLAS IV, įvykusios 7 d. kovo 1920, 812 W. Lombard St., Baltimore, Md.

Konferenciją atidarė org. K. B. Karosienė 3 val. po pietų. Pirmininke išrinkta O. Polionienė, sekr. F. Sirutienė.

Perskaičius dienotvarkį, priimtas vienbalsiai.

Po peržiūrėjimui mandatų pasirodė, kad delegačių pribuvo nuo šių kuopų: 11 kp.—F. Sirutienė, (E. Merkienė nepribuvo); 46 kp.—M. Kuršienė (J. B. Šukienė nepribuvo); 80 kp.—A. Jatužienė; 28 kp.—O. Polionienė, Stanienė; 78 kp.—A. Deveikienė. Viso pribuvo 6 delegatės nuo 5 kuopų. Suteikta rajono organizatorei sprendžiamas balsas ir pašalinėm draugėm patariamasis.

Skaityta pasveikinimas nuo 14 kp. Easton, Pa. ir auka 8 dol. Skaityta pasveikini-

mas nuo d. S. Tarvydaitės, raj. sekr., iš Lawrence, Mass.

1. Skaitytas protokolas pereitos konferencijos ir priimtas vienbalsiai.

2. Iš org. K. Karosienės raporto paaiškėjo, kad Riverside, N. J. naujai susitvėrus 79 kp. likviduota delei sunkių aplinkybių ir stokos veiklesnių narių. Taip-pat 81 kp., Chester, Pa. delei žiaurumo ir persekiojimo miesto valdybos, matomai, negalės gyvuoti toliau. Pranešė, kad stipriai gyvuojančių kuopų V Rajone yra 8 su 131 nare. Rajonas savo lėšomis išleido 100 egzempliorių brošiūrėlių "Žinios ir Faktai", kurios lėšavo \$30 ir didesnė dalis jau yra išparduota. Taipgi V Rajonas nupirko VI Raj. išleistų brošiūrėlių "Žodis į Moteris" 200 egz. ir stengiasi platinti galimais budais. Organizatorė pranešė, kad sulig patarimų advokato "injunction" ant Trentono miesto valdybos už neleidimą laikyti prakalbų, neišėmė. Raportas priimtas.

3. Sekretorės d. S. Tarvydaitės raportas 4 balsais prieš 3, priimtas ir nutarta duoti papeikimas už neparaginimą kai kurių kuopų į konferenciją, nes delegatės liudijo, kad kp. negavusios paraginimų pirmiau, o tik patėmijusios pranešimą "Moterų Balse". Iždininkė raportavo, kad izderandasi \$45.67. Raportas primtas vienbalsiai.

4. Rajono komitetas pranešė, kad "Laisvės" šėrų dar nenupirko; paraginta komitetas, kad kuoveikiausia tai atliktų.

5. Rankų darbo parodos surengimo komisija pranešė, jog paroda įvyksianti Philadelphiaj 16 ir 17 dd. balandžio, 1920.

6. Kalbėta, kad vaikų mokyklėlių mažose kolonijose užlaikyti negalima delei stokos ištekliaus. Tas klausimas paliktas atviru ant toliau.

7. Pranešta, jog lapelių prieš organizavimą lietuviškos kariuomenė buvo išleista 7000 ir visi išplatinta.

8. Komisija, pagaminimui rajono taisyklių, pranešė, kad nematė reikalo tai daryti,

nes antros laidos konstitucijoj randasi pilnai atsakančios taisyklės rajonui.

9. Nutarta nupirkti ir užvesti fin. raštinkės knygą, nes ikišiol nebuvo. Darbas pavesta atlikti rajono organizatorei.

10. Nutarta sekančią vasarą surengti išvažiavimą rajono naudai. Vieta paskirta Philadelphijoj. Į komisiją išrinkta dd. A. Deveikienė, A. Jatuzienė ir M. Kuršienė.

11. 28 kp. įnešimas, kad LMPS. surastų budą susinešimui su Lietuvos moterimis ir teiktų joms moralę pagelbą siųsdamos literaturą ir tt. Po apkalbėjimui pasirodė, kad šiuo momentu negalima. Įnešimas nupuolė. Vieton to, nutarta išnešti užuojautos rezoliuciją toms Lietuvos moterims, kurios stoja tikrų darbininkų eilėna. Rezoliucija priimta vienbalsiai.

12. Išnešta protesto rezoliucija prieš žiaurumą valdžios linkui deportuojamų draugų ir draskymu jų šeimynų. Priimta rez. vienbalsiai.

13. Rezoliucija, pasmerkianti pardavinėjimą lietuviškų "bonų", kaipo begėdišką išnaudojimą nesusipratusių darbininkų, priimta vienbalsiai.

14. Išnešta rezoliucija griežtai reikalaujanti prašalinimo tulų iš LMPS. narių, k. t. Hermanienės, Baltuškienės ir panašių, kurios prasizengė prieš L. M. P. S. konstituciją ir trukdo mūsų Susivienijimo bujojimą. Balsavo vienbalsiai.

Į rezoliucijų komisiją įėjo dd. M. Kuršienė ir K. B. Karosienė.

15. Nutarta paremti L. M. P. S. I Rajono įnešimą, kad būtų išbraukta iš L. M. P. S. konstitucijos straipsnis V, paragr. 15, kur raginama prisidėti prie LSS.

16. Buvo įnešta, kad V Raj. išreikštų savo nuomonę kas link leidimo mūsų organo 2-syk į mėnesį. Apkalbėjus, nutarta partarti P. K. atidėti tą klausimą iki suvažiavimui.

17. Deleгатės išreiškė pageidavimą, kad kas paaiškintų apie buvusios izdininkės E. Žilinskiutės prasišalinimą. Buvo kalbėta, ir pasmerkta E. Žilinskiutės pasielgimas,

nuskriaudžiantis mūsų organizaciją.

Organizatorė K. B. Karosienė pridavė resignaciją; jos vieton organizatore išrinkta M. Kuršienė iš Philadelphijos. Sekretorė S. Tarvydaitė taip-pat pridavė resignaciją; jos vieton išrinkta O. Polionienė iš Baltimore, Md.

Organizatorei K. B. Karosienei apmokėta keletas bilų kelionės lėšų ir šiaip smulkių išlaidų, viso \$8.96.

Konf. uždarytė 7:15 val. vakare.

Pirmininkė O. Polionienė,
Sekretorė F. Sirutienė.

VISŲ L.M.P.S. KUOPŲ DOMAI.

Žilinskiutė atsiteis.

Kaip jau visoms LMPS. narėms yra žinoma, Žilinskiutė prasišalino tuo laikų, kada jai buvo pastatyta reikalavimas užsistatyt kauciją. Kada po 3 savaičių ji sugrįžo į Rochesterį ir liko areštuota, tai vėliau ji sutiko atiduot visus pinigus priklausančius LMPS. ir tokiu budu dalykas liko užbaigtas geruoju. Ji sudėjo tuos pinigus, kurių stakavo pas savo advokatą, ir kada visos L. M. P. S. kuopos praneš, kiek pasiūsta jai pinigų stačiai, ne per finansų sekretorę, tada jos advokatas apmokės tiek, kiek ji yra skolinga.

Todel visos LMPS. kuopos malonėkite kuogreičiausia pranešt finansų sekretorei J. B. Šukienei kiek ir kada siuntėt mokesčius tiesiai Žilinskiutei ir prisiųskite visas kvitas, kuriom ji yra pakvitavusi tokius pinigus.

Tyrinėjimas liko atidėtas iki balandžio 12 d., bet kad ji atsiteis geruoju, tai teismas bus panaikintas.

Jos advokatas sakė prokurorui per telefoną kovo 20 d., kad ji buvo tuos pinigus paskolinusi kam tai. Išspradžių sakė, kad ji negalėsianti be trijų savaičių tų pinigų gauti, bet vėliau pasirodė, kad ji gavo tuos pinigus anksčiau ir kovo 22 d. paliko juos pas savo advokatą, kuris žadėjo juos apmokėt iki balandžio 12 d.

J. B. Šukienė.

LMPS. Fin. Sekretorė.

**VISŲ LMPS. KUOPŲ
DOMAI.**

Draugės! E. H. Žilinskiūtė nebėra jau LMPS. centro izdininkė, todėl nešiuskite jos vardu jokių mokescių.

Liglaikine LMPS. izdininke paskirta (L. M. P. S. Pild. Komiteto) d. M. Undzienie iš Brooklyn, N. Y. Malonėkite čekius ar money orderius už narines mokescis išrašyt L. M. P. S. vardu ir siųst L. M. P. S. Fin. Sekretorei J. B. Šukienei, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

LMPS. Pild. Kom.

**LMPS. CENTRO IZDO
APYSKAITA.**

Iplaukos kovo mėn., 1920, už narines, įstojimą ir mokescių knyges.

61. Lowell, Mass.	5.80
17. Detroit, Mich.	18.40
71. Benld, Ill.	3.95
5. Rockford, Ill.	9.45
34. Fitchburg, Mass. ..	2.40
22. Montello, Mass. ...	8.85
Plymouth, Pa.	2.70
78. Burlington, N. J. ..	1.60
2. Worcester, Mass. ..	7.70
70. Racine, Wis.	2.85
26. Rochester, N. Y. ...	13.30
76. Camden, N. J.	3.10
48. Wilkes Barre, Pa. ...	1.80
72. Kenosha, Wis.	4.65
14. Easton, Pa.	4.35
39. Monessen, Pa.60
36. Minersville, Pa. ...	6.25
90. Girardville, Pa. ...	1.80
24. Cleveland, Ohio ...	3.90
42. New Haven, Conn. ...	2.55

Viso \$106.00
Buvo izde \$2173.26

Viso \$2279.26

KAS REMIA "M. BALSĄ"

Drgė M. Nixon štai ką mums rašo:

Gerbiama "M. B." Adm.! Aš patėmijau, kad mano prenumerata pasibaigė už pereitus metus. Nenorėdama skirtis su taip mylimu laikraščiu "M. B.", prisiunčiu pinigų ir meldžiu siuntinėti toliau tikrą darbininkų laikraštį. Čionai įdedu \$5.00, kas reiškia prenumeratą už metus, o likusius skiriu parėmimui "Moterų Balso".

Su geriausiais linkėjimais
Mary Nixon.

Drg, J. Pranckas prisiuntė prenumeratą ir 25c aukų "M. B.".

Viso šių sykių suaukauta \$4.00.

Širdingai ačiu už paramą.
"M. B." Admin.

RED. ATSAKYMAI.

Kuršėnų Studentui.—Eilės persilpnos, negalėsime sunaudot. Nėra nei rymo nei ritmo. Pasimokykit eilavimo taisyklių.

Korespondentei. — Patalpinome pirmiau atsiųstą aprašymą apie tą patį dalyką.

DOVANA

Didelę, \$1 vertės, artistiškę paveikslų knygą duodame dovanai kiekvienam, kuris užsiprenumeruos MEILĘ ir SEIMYNA, puikiausią Meilės, Seimynos, Dailės, Mokslo ir Juokų Žurnalą ir prisišs \$1.25

Pinigus siųskite money orderiu arba popierini dolerį ir 25c stampu.

MEILE IR SEIMYNA
2023 St. Paul Ave. Chicago, Ill.

**VISIEMS "MOT. BALSŲ"
PRENUMERATORIAMS.**

Visi "M. B." prenumeratoriai, kurių prenumeratos pasibaigusios, malonėkite atnaujint, nes kitaip busime priverstos sulaukyt laikraštį. Kas turi prie savo antrašo ant "M. B." sekančius ženklus: (1-20) (2-20) (3-20) (12-19) (11-19), tų prenumerata yra pasibaigusi. Pirmoji skaitlinė reiškia numerį, su kuriuo pasibaigia prenumerata, o antroji—metus.

"M. B." Administracija.

BALTIMORE, MD.**Pranešimas.**

LMPS. 28 kp. susirinkimai įvyksta kiekvieną pirmą seređą po pirmai, Liet. Svetainėj, 851 Hollins St., 8 val. vakare. Labai yra pageidaujama, kad visos narės butinai lankytų susirinkimus ir savo drauges atsiųstų prisirašyt prie kuopos.—O. Paulionienė, Sekr.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau moteries prižiūrėjimui kambarių ir vienos ypatos. Turės pilną pragyvenimą ir galės buti pilna šeimininkė. Darbo nedaug; skalbiniai atiduodama į skalbyklą. Dienomis gali užsiimti visą laiką kuo tik nori. Našlė ar mergina atsišaukite. Geistina, kad butų laisvų minčių ir ne jauna. Daugiau informacijų klauskite per laišką:

Mr. D. S—kus, E. 2624 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

"MOT. BALSŲ" KOMPLETAI.

galima užsisakyti "Mot. B." kompletus 1918 metų. Puikiuose aparuose lėsuoja tiktai \$2.50. Senųjų, 1917 m. "M. B." kompletų taip-pat galima dar gauti ta pačia kaina.

Visos LMPS. kuopos turėtų nusipirkti nors po 1 kompletą "Mot. Balso", nes tai yra dokumentas, kuriuo galima naudotis per daugelį metų.

Narės, ypatingai naujosios, turėtų taipgi nusipirkti po gražiai ap-taisytą "Mot. Balso" kompletą.

"Mot. Balso" Administracija.

WILKES BARRE, PA.
LMPS. 48 kp. pranešimas.

LMPS. 48 kp. permainė susirinkimų dieną. Dabar susirinkimus laikys kas antrą nedėdienį kiekvieno mėnesio. Susirinkimai bus po num. 20 E. Market St. 2 val. po pietų. Todėl draugės nepamirškite susirinkti į laiką.

1920 m. kuopos valdyba:
org. O. Bironienė, 369 E. Market St., sekr. E. Kasparavičienė, 388 New Grove St., fin. sekr. M. Baltukonienė, izd. A. P. Shukienė, knygė A. Grybienė.

RANKŲ DARBO PARODA
LMPS. V RAJONE.

LMPS. V Rajonas rengia rankų darbo parodą 16 ir 17 dd. balandžio, 1920. Lietuvių Tautiškoj Svetainėj, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Apart Rankų Darbo Parodos pirmą vakarą bus puikus balius. Antrą vakarą bus teatras (komedija) "Musų Gerasis" ir šokiai. Bus skanių valgių ir gėrimų.

Visi ir visos, kas tik turite koikių mezginių, siuvinų arba šiaip įdomių dalykų rankomis padarytų, prisiųskite parodon. Už gražiausius arba įdomiausius dalykus bus duodamos didelės dovanos. Visi dalykai bus gerai prižiūrėti ir čielybėj grąžinami.

Jeigu kas norėtų parduoti savo siuvinus, mezginius ar t. p., galėsime išstatyti ant pardavimo už paskirtą kainą.

Aukaujami rajonui dalykai bus taip-pat parduodami parodoj.

Visa Phila. apielinkė rengi-tės prie parodos, vieni su savo rankų išdirbiniais, kiti atsilanky-dami ir tokju budu paremdami.

Ant daiktų, siunčiamų parodon uždėkite aiškų adresą ir siųskite pašta (insured), tuomet nežus.

Parašykite mums ar siunčia-mą daiktą išstatyti dovanų konkurse, pardavimui ar auka rajonui.

Siųskite šiuo adresu: F. Siru-tienė, 1615 So. 2nd St., Phila-delphia, Pa.

LMPS. V Raj. Komisija.

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of "Moterų Balsas" (The Women's Voice) published monthly at Philadelphia, Pa. for April 1, 1920.

State of Penna.

County of Philadelphia.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Miss. J. Benes, who having been duly sworn according to law, deposes and says that she is the Editor of the "Moterų Balsas", and that the following is, to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

The Lithuanian Women's Progressive Alliance of America.

Editor J. Benes, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.
Managing Editor Miss. J. Benes, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

Business Manager Miss J. Benes, 219 N. 58th St., Philadelphia, Pa.

2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock) None; Paper is published not for pecuniary profit. Its officers consists off: Executive Committee, Editor J. Benes, 219 N. 58th St., Phila., Secretary H.

Jeskevicz, 445 Grand St., Brooklyn, N. Y.; Treasurer M. Undzius, 445 Grand St., Brooklyn, N. Y.

3. That the known bondholders, mortgagees and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgagees, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in case where the stockholder or security holder appear upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustee, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fine owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceeding the date shown above is (This information is required from daily publication only.)

J. BENES

Sworn to and subscribed before me this 29th day of March, 1920.

(Seal)

G. H. RAPSON,
Notary Public

(My commission expires March 30, 1923).